

23.11.2023

KAUPUNKIYMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN YMPÄ- RISTÖ- JA LUPAJAOSTO

ESITYSLISTA

18 - 2023

KOKOUSKUTSU

Kokousaika 23.11.2023 klo 16:15
Kokouspaikka Lautakuntasali Horisontti, Työpajankatu 8
Käsitellään Tällä esityslistalla mainitut asiat

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto

23.11.2023

Asia	Sivu
1 Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta	1
2 Ilmoitusasiat	2
3 Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Varjakanpuiston luonnonsuojelualueen perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä (a-asia)	4
4 Kaupunkimittauspalveluiden hinnaston vahvistaminen 1.1.2024 alkaen	16
5 Asuinpientalon pihan rakennustöiden keskeytysmääräyksen voimassa pysyttäminen, Länsi-Herttoniemi	20
6 Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (rakennusluokka 0121) rakentaminen, tontti 17/106/3, osoite Höyrykatu 2, hakija Asunto Oy Helsingin Veturitie 18	25
7 Rakennuslupahakemus, uuden päiväkotirakennuksen ja siihen liittyvien piharakennusten ja katosten rakentaminen sekä maalämpökentän rakentaminen, 091-043-0047-0004, Abraham Wetterin tie 15, Kiinteistö Oy Helsingin Abraham Wetterin tie 15	27
8 Tylite International Oy:n autopurkamon ympäristöluvan muuttaminen	29
9 Volpro Oy:n autopurkamon ympäristöluvan muuttaminen	31
10 Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2024	33
11 Uimarantojen hygienian ja uimaveden laatu Helsingissä 2023	35
12 Jäätelön hygieeninen laatu 2023	40
13 Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 päivitys vuodelle 2024	42

23.11.2023

Asia/1

1

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen sekä pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää todeta kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Samalla kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää valita pöytäkirjantarkastajaksi jäsen Laura Kolehmainen ja varatar-
kastajaksi jäsen Hanna Hannuksen.

Esittelijä

puheenjohtaja
Saana Rossi

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

2

Ilmoitusasiat

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää merkittä tiedoksi.

Kaupunginkanslia

Voimaan tullut asemakaava: Viikki, Viikinrannan energiakortteli

Kaupunginvaltuuston 26.4.2023, § 99, hyväksymä asemakaavan muutos on tullut voimaan:

Viikki, Viikinranta, osa korttelin 36003 tonttia 13 ja puisto- ja katualue (muodostuu uusi kortteli 36283), piirustus nro 12806, Viikinrannan energiakortteli

HEL 2021-005277

Kaupunginvaltuuston päätöksestä valitettiin. Helsingin hallinto-oikeus päätti 1.11.2023 asian raukeamisesta valittajan peruutettua hakemuksensa.

[Asemakaavan muutoksen kartta, piirustus nro 12806](#)

[Asemakaavan muutoksen selostus, piirustus nro 12806](#)

Helsingissä 6.11.2023

Helsingin hallinto-oikeus (HAO)

HAO 3.11.2023 nro 6342/2023

Päätös koskee Villingin vesiosuuskunnan valitusta Helsingin hallinto-oikeuteen vesihuoltolain mukaisessa vapautusasiassa Villingin saaresa. Hallinto-oikeuden ratkaisun mukaan asiassa ei ole tehty kuulemisvirhettä. Vesihuoltolain 10 §:n 2 momentin ja 3 momentin 2 kohdan mukaiset edellytykset ovat täyttyneet, joten kiinteistö on suoraan lain nojalla vapautettu velvollisuudesta liittyä Villingin vesiosuuskunnan vesijohtoon ja jätevesiviemäriin, eikä asiassa ole ollut tarpeen arvioida lain 11 §:ssä tarkoitettuja vapauttamisen edellytyksiä. Verkostoon liittämisen kohtuullisuusarviointiin tai vesihuollon taloudelliseen ja asianmukaisen hoitamisen turvaamiseen liittyvillä seikoilla ei ole oikeudellista merkitystä asian arvioinnissa. Valitus hylätään. Ympäristöseuranta-

23.11.2023

ja valvontayksikön päällikön päätöstä 28.10.2022, § 204 ei ole syytä muuttaa.

Hallinto-oikeuden päätös (6342/2023) erillisenä liitteenä.

Korkein hallinto-oikeus (KHO)

KHO 15.11.2023 nro 3356/2023

Helsingin kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto myönsi päätöksellään 9.12.2021 § 272 rakennusluvan yksiasuntoisen ja kolmikerroksisen 184 k-m²:n suuruisen asuinrakennuksen rakentamiselle ja maalämpökaivon poraamiselle Kulosaarella sijaitsevalle tontille. Osa naapureista valitti ympäristö- ja jaoston lupapäätöksestä hallinto-oikeuteen.

Helsingin hallinto-oikeus jätti päätöksellään 6.5.2022 valittajien ympäristö- ja lupajaoston päätöksestä tekemän valituksen myöhässä saapuneena tutkimatta. Korkein hallinto-oikeus puolestaan päätöksellään 27.12.2022 kumosi hallinto-oikeuden päätöksen ja palautti asian hallinto-oikeudelle valituksen tutkimiseksi.

Hallinto-oikeus tutki valituksen ja päätöksellään 29.3.2023 hylkäsi valittajien valituksen ja vaatimuksen katselmuksen järjestämiseksi sekä määräsi Helsingin kaupungin korvaamaan valittajien ja luvan hakijan oikeudenkäyntikuluja. Valittajat hakivat korkeimmalta hallinto-oikeudelta valituslupaa hallinto-oikeuden päätökseen.

Korkein hallinto-oikeus on 15.11.2023 antamallaan päätöksellään hylännyt valituslupahakemuksen eikä se anna ratkaisua valitukseen.

Korkeimman hallinto-oikeuden päätös on erillisenä liitteenä.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Kristina Gustafsson, hallintosihteeri, puhelin: 09 310 36658
kristina.t.gustafsson(a)hel.fi

Liitteet

- 1 HAO, päätös 3.11.2023 nro 6342_2023
- 2 KHO, päätös 15.11.2023 nro 3356_2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

3

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston esitys kaupunginhallitukselle Varjakanpuiston luonnonsuojelun perustamisesta sekä hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymisestä (asia)

HEL 2023-013253 T 11 01 04

Esitysehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Varjakanpuiston luonnonsuojelun perustamista sekä alueen hoito- ja käyttösuunnitelman hyväksymistä vuosille 2025–2034.

Esittelijän perustelut

Hakemus Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle Varjakanpuiston luonnonsuojelun perustamiseksi

Suojelun perusteet ja tarkoitus

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa 2015–2024 (https://www.hel.fi/static/liitteet/kaupunkiymparisto/asuminen-jaymparisto/luonto/Luonnonsuojeluohjelma_uusin_2021.pdf) on esitetty luonnonsuojelun perustamista Varjakanpuistoon. Alueesta käytetään luonnonsuojeluohjelmassa nimeä Varjakanpuiston tervaleppälehto. Ohjelmassa suojelun tarkoituksena on määritellyt kasvustoltaan ja linnustoltaan arvokkaan luhta- ja lehtoalueen säilyttäminen sekä alueella elävien lepokoiden elinmahdollisuuksien turvaaminen.

Suojeltavaksi esitettävällä alueella täyttyy luonnonsuojelulain 43 §:ssä mainittu luonnonsuojelun perustamisen yleinen edellytys ”alueella elää tai on uhanalainen, harvinainen tai harvinaistuva eliölaji, eliöyhteisö, luontotyyppi tai ekosysteemi”.

Alueen sijainti ja rajaus

Varjakanpuisto sijaitsee Vartiokylän ja Vuosaaren kaupunginosien rajalla, Vartiokylänlahden perukassa.

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelmassa suunniteltua rajausta on tarkistettu suojelun valmistelussa. Rajausperusteina on käytetty luontotyyppien luonnontilaisuutta, tonttien rajoja, ulkoilureittien ja teiden sijaintia sekä kantakartan rantaviivaa. Aluetta voitiin rajata laajemmaksi

23.11.2023

kuin luonnonsuojeluohjelmassa erityisesti ottamalla merenrannan avointa kosteikkoa mukaan rantaviivaan asti. Myös pohjoisempaa aluetta oli mahdollista rajata muun aluesuunnittelun estämättä monessa kohtaa leveämmäksi ja pitemmälle pohjoiseen kuin luonnonsuojeluohjelmassa. Toisaalta tulevaisuuden tulvasuojelutarpeiden ennakoimiseksi anottiin aiheeseen rajata aluetta pienemmäksi kuin luontotyyppien nykytilan perusteella olisi aiheellista. Kaupunkiympäristön julkaisussa ”Mellunkylänpuron ja Vartiokylänlahden hulevesi- ja meritulvaselvitys” vuodelta 2023 ehdotetaan Varjakanpuiston alueelle tulvasuojelun lisätoimia. Alueen itäosaan rakennettua meritulvavallia on julkaisun mukaan tarve korottaa nykyisestä tasosta tulevina vuosikymmeninä. Lisäksi julkaisussa esitetään, että Vartiokylänlahden länsipuolista asutusta ja liikennettä tulisi suojata tulvalta korottamalla Varjakanvalkama-tietä tai rakentamalla erillinen tulvavalli tien reunaan. Luonnonsuojelualueen rajaamisessa varauduttiin näihin toimenpiteisiin leikkaamalla alueesta pois itäosan tulvavalli sen reunasta laskien kymmenen metrin vyöhykkeellä sekä kaventamalla aluetta länsireunasta kymmenestä kahteenkymmeneen metriin aiemmin suunnitellusta laajuudesta.

Suunnitellun luonnonsuojelualueen pinta-ala on 4,6 ha.

Luonnonsuojelualueen rajaaminen on esitetty liitteenä 1.

Valmistelu

Helsingin kaupungin ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö tilasi Ympäristösuunnittelu Enviro Oy:ltä kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen vuonna 2022 ja hoito- ja käyttösuunnitelman vuonna 2023. Kasvillisuus- ja luontotyyppitietoa täydennettiin hoito- ja käyttösuunnittelun aikana.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaa varten kutsuttiin koolle talvella 2023 ohjausryhmä, johon kuului edustajia kaupunkiympäristön toimialalta ympäristöpalveluista, kaupunkitila- ja maisemasuunnittelupalveluista, asemakaavoituksesta, ja yleiset alueet -palveluista sekä kulttuurin ja vapaa-ajan toimialan ulkoilupalveluista ja Staran ympäristönhoidosta. Ryhmä kokoontui kolme kertaa. Lisäksi luonnonsuojelualueen perustamisen valmistelija neuvotteli alueen rajaamiseen vaikuttavista yhdyskuntatekniikan ja tulvasuojelun suunnitelmista asemakaavoituksen, katu- ja liikennesuunnittelupalvelujen sekä teknistaloudellisen yksikön asiantuntijoiden kanssa.

Hoito- ja käyttösuunnitelmasta järjestettiin 16.10.2023 Teamsissä verkkotilaisuus, jossa oli mahdollisuus kommentoida suunnitelmaa ja esittää kysymyksiä alueesta. Suunnitelma oli ennen tilaisuutta nähtävillä kaupungin verkkosivuilla.

23.11.2023

Luonnonsuojelualueen perustamisesityksestä sekä hoito- ja käyttösuunnitelmasta pyydettiin kannanotto Helsingin luonnonsuojeluyhdistykseltä (Helsy), Helsingin Seudun Lintutieteellinen Yhdistys Tringalta, Puotila-Seuralta ja Vuosaari-Seuralta. Helsy ja Puotila-Seura jättivät kannanotot. Kannanottojen sisältö ja vastineet on esitetty jäljempänä perustamisesityksessä.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on esityksen liitteenä 2

Kiinteistötiedot ja omistus

Tuleva luonnonsuojelualue sijaitsee Helsingin kaupungin omistamilla kiinteistöillä 91-45-9903-28, 91-45-9903-134, 91-435-3-300 "Rastila", 91-54-9903-6, 91-45-9909-3 "Vartiokylänlahden vesialue", ja 91-54-9909-1 "Vesialue Vartiokylänlahdessa". Lainhuutotodistukset ovat esityksen liitteenä 3.

Kaavoitus ja muut aluesuunnitelmat

Suunnitellulla luonnonsuojelualueella on ovat voimassa asemakaavat 9260, 12008 ja 12770. Alueen länsiosassa voimassa olevissa kaavoissa 9260 ja 12008 suojeltavalla alueella on merkintä VL eli lähivirkistysalue, pieneltä osin kaavassa 9260 myös W eli vesialue. Varjakanpuiston itä- ja keskiosissa voimassa olevassa kaavassa 12770 suunniteltu luonnonsuojelualue on osoitettu lähivirkistysalueeksi, jolla on luonnonsuojeluarvoa (VL/sl) ja vesialueeksi, jolla on luonnonsuojeluarvoa (W/sl). Alue säilyy virkistyskäytössä suojelun jälkeen, joten luonnonsuojelualueen perustamisesta ei seuraa kaavamuutosten tarvetta.

Helsingin yleiskaavassa 2016 suunniteltu luonnonsuojelualue on pääasiassa virkistys- ja viheraluetta, itäosistaan myös asuntovaltaista aluetta (A4). Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelman kohde on merkitty yleiskaavan oikeusvaikutteiseen kaupunkiluontokarttaan suojeltavaksi tarkoitetuksi alueeksi. Asuntovaltaisen alueen osuudella on voimassa yleiskaavan voimaantulon jälkeen laadittu asemakaava 12770, jonka merkintä (VL/s) ratkaisee alueen käyttötarkoituksen.

Puotilan, Vartioharjun ja Fallpakan aluesuunnitelmassa vuosille 2012–2022 ei ole osoitettu luonnonhoitotoimia eikä kunnostus- tai peruskorjaustoimenpiteitä Varjakanpuiston alueelle.

Korvaus

Helsingin kaupunki ei hae korvausta luonnonsuojelualueen perustamisesta.

Luonnon monimuotoisuus

23.11.2023

Luontotyypit ja kasvillisuus

Varjakanpuisto on suurimmaksi osaksi kosteapohjaista lehtometsää ja märkää tervaleppäluhtaa. Merenrannassa on avoin ruovikkoinen vyöhyke. Alueen halki virtaa mereen laskeva Broändanpuro. Nykyiset metsiköt ovat olleet vuosikymmeniä sitten maatalouskäytössä, mutta ehtineet kehittyä melko järeäpuustoisiksi tervalepikoiksi ja lehtimetsiksi. Tervalepikko on edustavinta alueen eteläosassa, jonne merivesi nousee ajoittain. Varjakanpuistoon purkautuu myös pohjavesiä, ja alueen lounaisosassa on ympäristöstään selvästi erottuvaa tihkupintaista lähteikköä. Näiden elinympäristöjen yleinen luonnontila on hyvä, sillä kostea maasto ei ole houkutellut ulkoilijoita eikä puustoa ole käsitelty. Broändanpuron uoma ei ole luontainen, vaan se on kaivettu 1970-luvulla. Uomaa on myös siirretty 2010-luvulla. Suunnitellulla luonnonsuojelualueella sitä ei ole kuitenkaan pengerrretty kivillä kuten yläpuolisella puroosuudella.

Tulvasuojelutoimenpiteet ja luontaisen vesitalouden muutokset ovat aiheuttaneet lehto- ja luhtakuvioiden kuivumista ja vaikuttaneet haitallisesti niiden kasvillisuuteen. Useat haitalliset vieraskasvilajit, erityisesti jättipalsami, lännenpalsami ja rikkapalsami, ovat heikentäneet luontotyyppien edustavuutta.

Alueen metsiköt ovat suureksi osaksi kosteaa runsasravinteista lehtoa, joka on valtakunnallisesti vaarantunut (VU) luontotyyppi. Lisäksi lounaisosassa tavataan erittäin uhanalaista (EN) tuoretta runsasravinteista lehtoa. Alueen pohjoisosassa lehdot ovat hyvin kulttuurivaikutteisia, minkä vuoksi niille ei ole määrätty hoito- ja käyttösuunnitelmassa luontotyyppiä. Märimmät tervalepikot kuuluvat erittäin uhanalaisiin metsäluhtiin. Lisäksi merenrannassa esiintyy paju- ja ruokoluhtaa, jotka eivät ole uhanalaisia luontotyyppiä. Pienialaisesti alueella esiintyvä luontotyyppi lähteiköt on luokiteltu valtakunnallisesti vaarantuneeksi ja Etelä-Suomessa erittäin uhanalaiseksi luontotyyppiä.

Merkittävä lajisto

Suunniteltu luonnonsuojelualue kuuluu suureksi osaksi Helsingin kaupungin luontotietojärjestelmän arvoluokan I kasvikohteeseen. Alueella kasvaa useita Helsingissä uhanalaisiksi, silmälläpidettäviksi tai muuten huomionarvoisiksi arvioituja kasvilajeja. Kunnallisesti uhanalaisiksi arvioituja ovat liereäsara, hirssisara, pikkumatara ja mesimarja. Muuten huomionarvoisista ja vaateliaista lajeista lehtopalsami, rantayrtti ja purolitukka esiintyvät Varjakanpuistossa varsin runsaina.

Varjakanpuisto kuuluu yhdessä Vartiokylänlahden pohjukan ulompien osien kanssa Helsingin luontotietojärjestelmän arvoluokan 3 tärkeään

lintualueeseen. Alueella tavataan monipuolisesti lehtimetsien ja kosteikkojen linnustoa, mutta linnustotiedot ovat osittain vanhentuneita. Vuonna 2022 kasvillisuus- ja luontotyyppiselvityksen yhteydessä Varjakanpuistosta todettiin kahdeksan punaisen listan lintulajia, joilla oli todennäköisesti reviiri alueella. Huomionarvoisin niistä on erittäin uhanalainen nokikana.

Lisäksi erittäin uhanalainen taimen nousee Broändanpuroon.

Alueen käyttö ja saavutettavuus

Varjakanpuisto on erittäin suosittua virkistysaluetta. Alueen läpi liikkuvia ihmisiä arvioidaan olevan vähintään satoja päivittäin. Alueella liikutaan lähinnä kävellen ja polkupyörällä. Kulku keskittyy suunnittelualueen ulkoilureiteille, joiden verkosto on tiheä ja hyväkuntoinen. Puustoiset, kosteapohjaiset alueet ovat vaikeakulkuisia eivätkä houkuttele liikumiseen.

Helsingin itäinen rantareitti kulkee Varjakanpuiston halki Broändanpuron molemmin puolin pohjois–eteläsuuntaisia ulkoiluteitä pitkin niitä yhdistävän, puron yli kulkevan tieosuuden kautta. Puron ylittävällä sillalla on rantareittiä esittelevä opastaulu. Sen lähellä ulkoilureitin varrella on roska-astia. Puron ylittävä ulkoilutie yhtyy lännessä Tankovainiontien. Luonnonsuojelualueen ulkopuolelle rajatun tulvavallin päällä kulkevalta ulkoilureitiltä on kaksi kapeampaa reittiyhteyttä alueen itäpuolisille kaduille. Alueen lounaiskolkasta on yhteys länsipuoliselle asuinalueelle. Ulkoilureitit ovat valaistuja ja esteettömiä. Broändanpuron eteläpäässä on uoman molemmilla rannoilla ulkoilijoiden, todennäköisesti vapaa-ajankalastajien käyttämä, umpeutumassa oleva polku.

Alue on hyvin saavutettavissa myös bussilla käyttäen itäpuolella sijaitsevan Rantakiventien pysäkkejä. Henkilöautolla alueelle saapuva voi käyttää pohjoispuolella noin kolmensadan metrin kävelymatkan päässä luonnonsuojelualueesta sijaitsevaa pysäköintialuetta.

Uhkatekijät

Aluetta uhkaavat lähitulevaisuudessa erityisesti haitallisten vieraskasvilajien runsastuminen, jos niitä ei torjuta aktiivisesti. Alueelta todettiin vuonna 2022 viisi haitallisena pidettävää vierasta kasvilajia: jättipalsamia, lännenpalsamia, rikkapalsamia, kanadanpiiskua ja pajuasteria. Erityisesti jätti- ja lännenpalsami ovat levinneet laajalle Varjakanpuistossa. EU:n vieraslajiluetteloon kuuluva kookas jättipalsami tukahduttaa erityisen tehokkaasti luontaista kasvillisuutta rehevissä lehdoissa ja luhdissa.

Mahdolliset tulevana vuosikymmeninä toteutettavat tulvasuojelutoimenpiteet voivat vaikuttaa haitallisesti luonnonsuojelualueen kasvillisuuteen ja luontotyypeihin, vaikka luonnonsuojelualueen rajausta on suunniteltu niin, että olemassa olevaa valliä ei koroteta eikä länsireunaan kaavailtua uutta valliä rakenneta luonnonsuojelualueen puolella. Nykyisen vallin rakentamisesta on todettu aiheutuneen Varjakanpuistoon haitallisia vesitalouden ja kasvillisuuden muutoksia.

Alueen pohjois- ja länsiosassa on maanalaisia hulevesiviemäriputkia. Putkilinjojen kaivaminen auki putken korjausten tai vaihdon vuoksi vaikuttaa väistämättä haitallisesti luontotyypeihin ja kasvillisuuteen ainakin linjojen kohdalla. Samassa yhteydessä myös puutteellisesti hallitut työmaavedet voivat muodostaa uhkatekijän luontoarvoille. Putkien nykyinen kunto ei ole tiedossa.

Luonnonsuojelualueen yläpuolisen valuma-alueen maankäytön muutokset voivat vaikuttaa haitallisesti alueen luontoon esimerkiksi valunta- ja kosteusolosuhteiden muuttuessa.

Varjakanpuiston luontoon ei näytä kohdistuvan suunnitelmakaudella selviä liikkumisesta aiheutuvia uhkatekijöitä. Alueella ei ole hallitsematonta virkistyskäyttöä, josta aiheutuisi mainittavaa kasvillisuuden ja maaperän kulumista, roskaantumista tai merkittävää häiriötä eläimistöle.

Hoito- ja käyttösuunnitelma

Luonnonhoidon suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa ei ole suunniteltu luonnonsuojelualueelle muuta luonnonhoitoa kuin haitallisten vieraskasvilajien torjunta. Torjunnan tavoitteena on niiden hävittäminen tai ainakin merkittävä vähentäminen. Toimenpiteet kohdennetaan erityisesti palsamilajeihin, jotka esiintyvät alueella haitallisista lajeista runsaimpina. Torjunta toteutetaan niittämällä tai kitkemällä. Torjuntatöitä on tarpeen tehdä myös luonnonsuojelualueen lähistöllä, erityisesti pohjoispuolella, mistä haitalliset lajit leviävät helposti alueelle.

Suunnitelmakaudella selvitetään purouoman luonnonmukaiseksi muuttamisen mahdollisuudet.

Virkistyskäytön suunnitelma

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetään tulevalle luonnonsuojelualueelle virkistyskäyttöä palvelevia rakenteita: opastauluja, penkkiä ja rantakosteikkoon rakennettavaa katselulavaa. Varjakanpuistossa on val-

23.11.2023

miiksi reittejä riittävästi ja ne ovat erittäin hyväkuntoisia, joten reitistöä ei ole tarpeen suunnitella eikä kunnostaa lähitulevaisuudessa. Kulkua ei ole myöskään tarvetta rajoittaa reittien ulkopuolella, koska kostea-pohjainen ja suureksi osaksi tiheäpuustoinen maasto ei houkuttele ulkoilijoita.

Alueelle ehdotetaan neljää pääopastaulua ja yhtä kohdeopastaulua, jossa kerrotaan pääopastaulussa esitettyä laajemmin jostakin alueen erityisarvosta tai tietyistä osa-alueista. Lisäksi alueelle tarvitaan rauhoitusmääräystauluja. Pääopastaulujen selviä paikkoja ovat reittien varret alueen rajoilla. Kohdeopasteen paikaksi on suunniteltu Broändanpuron ylittävän sillan vieressä sijaitsevan pienen kuntoilupaikan reunaa. Samalle paikalle asennetaan myös penkki.

Katselulavan paikaksi esitetään Vartiokylänlahden länsirannan avointa kosteikkoa. Katselulavalle rakennetaan lyhyet pitkospuut läheiseltä ulkoilureitiltä. Lisäksi tälle kohtaa reitin varteen asennetaan pyöräteline.

Ehdotus rauhoitusmääräyksiksi

1. Yleiset rajoitukset

Alueella on kielletty:

- rakennuksien, rakennelmien ja teiden rakentaminen;
- maa-aineksen, kivien ja kaivoskivennäisten ottaminen ja maa- tai kallioperän vahingoittaminen tai muuttaminen;
- kasvien tai niiden osien ottaminen ja vahingoittaminen;
- luonnonvaraisten eläinten pyydystäminen, tappaminen tai häiritseminen ja niiden pesien hävittäminen;
- tulenteke, telttailu ja muu leirytyminen sekä muut toimet, jotka vaikuttavat epäedullisesti alueen luonnonoloihin, maisemaan tai eliöläjien säilymiseen.

2. Liikkumisrajoitukset

Edellä mainittujen toimenpiteiden lisäksi on kielletty:

- moottoriajoneuvolla liikkuminen, lukuun ottamatta alueen hoidon kannalta välttämätöntä liikkumista;
- koirien, kissojen ja muiden lemmikkieläinten irti pitäminen.

3. Sallitut toimenpiteet

Edellä olevien määräysten estämättä alueella on sallittua:

- marjojen ja ruokasienten poimiminen;

23.11.2023

- kunnallistekniikan kunnossapitoon liittyvät toimet;
- Broändanpuron kunnostus ELY-keskuksen hyväksymän erillisen suunnitelman mukaisesti;
- tonttien, ulkoiluteiden ja polkujen ylläpitoon ja turvallisuuteen liittyvät toimet;
- haitallisten vieraslajien torjunta;
- luonnonsuojelualueen rakennepiirteiden ja lajiston kartoittaminen;
- ELY-keskuksen hyväksymän hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisen toimenpiteiden toteuttaminen sekä
- virkistyskäytölle vaarallisten puiden kaataminen ELY-keskuksen suostumuksella.

4. Rauhoitusmääräyksistä poikkeaminen

ELY-keskus voi yksittäistapauksessa myöntää poikkeuksen luonnonsuojelualueita koskevista rauhoitusmääräyksistä, jos poikkeaminen ei vaaranna alueen perustamistarkoitusta ja on tarpeen alueen luonnonsuojelun, käytön tai tutkimuksen tai muinaismuiston hoidon kannalta.

Kustannusarvio

Hoito- ja käyttösuunnitelman toteuttaminen edellyttää investointeja, joiden kokonaiskustannuksiksi on arvioitu 240 000 euroa. Selvästi suurin kustannuserä on katselulava, jonka kustannuksiksi on arvioitu pitkospuureitti mukaan lukien 200 000 euroa. Jatkuvan kunnossapidon ja hoidon, mikä sisältää muun muassa vieraslajien torjunnan, on arvioitu maksavan keskimäärin noin 20 000 euroa vuodessa. Vieraslajien torjunnan kustannusten oletetaan laskevan suunnitelmakauden aikana toimenpiteiden tuottaessa tulosta.

Kannanotot

Puotila-Seura ry:

Puotila-Seura ilmoitti lyhyesti puoltavansa luonnonsuojelualueen perustamista Helsingin kaupungin esittämällä tavalla ja pitävänsä erityisesti katselulavaa ja uutta penkkiä hyvinä asioina.

Helsy ry:

Helsy kiittelee Helsingin kaupunkia luonnonsuojelualueen perustamisesta ja sen luonnonsuojeluohjelmaa laajemmasta aluerajauksesta, mutta muistuttaa samalla alueella toteutettujen tulvapenkereiden rakentamisen ja Broändanpuron siirron haitallisista luontovaikutuksista. Yhdistys toivoo vielä laajempaa aluetta suojeluun niin, että alueen länsisosa ulottuisi pohjoisessa Mellunkylänpurolle asti. Tätä perustellaan

23.11.2023

sillä, että rajauksessa on jouduttu huomioimaan tulevan ja korotettavan tulvavallin vaatima tila ja siten supistamaan nykytilan perusteella suoje-
luun kelpaavaa aluetta.

Helsy toivoo, että tulevat tulvasuojelurakenteet toteutettaisiin mahdolli-
simman pienimuotoisesti tai ne jätettäisiin mieluiten kokonaan raken-
tamatta. Tulvien haittoja voidaan kannanoton mukaan vähentää luo-
pumalla lisärakentamisesta Varjakanpuiston lähialueilla. Alueen luonto-
tyyppien todetaan hyötyvän ajoittaisesta tulvimisesta.

Helsy yhtyy hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitettyyn arvioon vieras-
kasvilajien aiheuttamasta vakavasta uhasta alueen luontoarvoille ja ke-
hottaa varaamaan riittävästi resursseja torjuntaan. Lisäksi yhdistys eh-
dottaa poistamaan muitakin haitallisiksi luokiteltuja, alueella toistaiseksi
pienellä alueella kasvavia kasvilajeja (pajuasteria, kanadanpiiskua ja
karhunköynnöstä) kuin hoito- ja käyttösuunnitelmassa torjuttaviksi eh-
dotettuja palsamilajeja. Karhunköynnöstä ei mainita suunnitelmassa
suojaan esitettävällä alueella kasvavana lajina, mutta sitä on havaittu
aivan alueen itäisen osa-alueen pohjoisrajan tuntumassa. Kannanotos-
sa todetaan suojeltavan alueen ulkopuolelle jäävien vieraslajikasvusto-
jen poistamisen vaikuttavan positiivisesti myös luonnonsuojelun alueen
vieraslajitilanteeseen.

Helsy kehottaa huomioimaan hoito- ja käyttösuunnitelmassa ehdotetun
katselulavan sijoituksessa luonnonsuojelun alueen elinympäristöt ja kas-
villisuuden.

Ehdotettuja rauhoitusmääräyksiä pidetään kokonaisuutena hyvinä,
mutta toivotaan kuitenkin teiden ja polkujen ulkopuolella pyöräilyä lisät-
täväksi kieltoihin.

Helsy muistuttaa lopuksi, että hoito- ja käyttösuunnitelman ruotsin- ja
englanninkieliset kuvailulehdet ovat kirjoittamatta.

Vastine:

Vartiokylän puolella päädyttiin esitettyyn luonnonsuojelun alueen pohjois-
rajaan useiden mahdollisesti tulevaisuudessa toteutettavien, luontoa
muuttavien toimenpiteiden takia. Muun muassa maanalaisten, isojen
viemäriputkien tuleva uusimistarve aiheuttaa epä tietoisuutta siitä, voiko
paikka säilyä luonnonmukaisena. Luonnonsuojelun alueen pohjoisraja on
vedetty ilmakuvasa vielä ympäristöään avoimempaan erottuvan, itä-
länsisuunnassa kulkevan putkilinjan eteläreunaa pitkin. Ennen pitkää
putki joudutaan kaivamaan esiin vaihtoa varten, mikä väistämättä ai-
heuttaa enemmän tai vähemmän vahinkoa luonnolle. Toinen putkilinja
samalla osa-alueella kulkee Mellunkylänpuron vartta pitkin. Suojeltavaa

23.11.2023

aluetta ei haluttu muutenkaan rajata aivan Mellunkylänpurolle asti, koska sen eteläpuolelle on merkitty asemakaavaan puronvartta seuraava ohjeellinen uusi ulkoilureitti. Lisäksi kaupungin katu- ja liikennesuunnittelun asiantuntija toi esille rajausta koskevassa keskustelussa Mellunkylänpuron uuden rummun asentamisen sekä teknistaloudellisen yksikön edustaja Sipoon uuden runkoviemäriin suunnitelman, jossa viemäriin linjaus kulkee vierestä Tankovainiontietä pitkin. Luontotyypit eivät ole onneksi Helsingin suojeluun ehdottamalla laajennusalueella erityisen edustavia tai luonnontilaisia.

Viemäriputkia on myös ehdotetun suojelurajauksen sisäpuolella, ja niiden uusimistarve tulee tulevaisuudessa myös siellä eteen. Luonnonsuojelualueelle ehdotetuissa rauhoitusmääräyksissä on mahdollistettu kunnallistekniikan kunnossapitoon liittyvät toimenpiteet, joten osa Helsingin ehdottamasta laajennuksesta voisi tämän perusteella kuulua luonnonsuojelualueeseen. Putkien uusimisen salliminen ei tietenkään sinänsä poista siitä aiheutuvaan luontoarvojen heikentymistä. Varjakanpuistoon tulisi suunnitella nykyisille putkilinjoille vaihtoehtoja, joiden toteuttamisessa alueen arvokkaat luontotyypit ja lajit vahingoittuvat mahdollisimman vähän. Putkia voidaan toivottavasti siirtää ehdotetun rajauksen sisältä Helsingin ehdottamalle laajennusosalle, jolla Varjakanpuiston luhdat ja lehdot eivät ole edustavimmillaan.

Helsingin huoli lisätulvasuojelun mahdollisista haitoista on aiheellinen. Kaupungin ympäristö- ja luontoasiantuntijat osallistuvat tulvasuojelutoimenpiteiden suunnitteluun, jotta luonnonsuojelun näkökulmat huomioidaan.

Vieraslajien poistamiseen luonnonsuojelualueelta varaudutaan asiaankuuluvasti. Torjunta on tarpeellista myös lähialueilla, ja ympäristönsuojelu ja ohjaus -yksikkö suunnittelee toimia yhteistyössä puistot ja viheralueet -yksikön kanssa. Hoito- ja käyttösuunnitelmassa esitetyt vieraslajien torjunnan kustannukset saattavat vaikuttaa pieniltä. Torjunnasta tehdään sopimus usean alueen kunnossapidosta vastaavan urakoitsijan kanssa, minkä vuoksi yksittäisellä alueella tehtävien toimenpiteiden kustannuksia on vaikea täsmällisesti laskea. Vieraslajien torjunnan arvioituja kustannuksia on kertaalleen nostettu yleisötilaisuudessa saadun palautteen perusteella.

Esittelijä pitää hyödyllisenä myös Helsingin mainitsemien muidenkin vieraslajien poistoa kuin alueella runsaana esiintyvien jätti-, lännen- ja rikkapalsamin. Erityisesti muistutus karhunköynnöksen torjunnan tarpeellisuudesta on aiheellinen, koska se menestyy varjoisilla kosteilla kasvupaikoilla, jollaisista Varjakanpuiston tuleva luonnonsuojelualue pää-

23.11.2023

asiassa koostuu. Laji kannattaa poistaa tässä vaiheessa, kun se ei vaadi vielä paljoa lisäresursseja.

Lintujen ja maiseman katseluun tarkoitettu lava on tarkoitus rakentaa luonnonsuojelualueen elinympäristöt ja kasvillisuus huomioiden kuten Helsy toivoo.

Varjakanpuiston maasto on lähes kautta alueen kosteaa, jopa upottavaa, joten pyöräilijöiden ei uskota ajavan kuin satunnaisesti ulkoilureittien ulkopuolella. Alue ei erityisesti kiinnosta maastopyöräilijöitä, sillä korkeuserot ovat siellä pienet. Hoito- ja käyttösuunnitelman laatinut konsultti ei havainnut maastossa pyöräilyä mitään merkkejä. Reittien ulkopuolisen pyöräilyn kieltäminen tuntuu näin ollen merkityksettömältä.

Ruotsin- ja englanninkieliset kuvailulehdet ovat kirjoittamatta hoito- ja käyttösuunnitelman laatimisen tiukan aikataulun vuoksi. Ne tilataan kääntäjältä siinä vaiheessa, kun ELY-keskus on päättänyt hyväksyä hoito- ja käyttösuunnitelman ja suunnitelma julkaistaan.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan tehdyt muutokset

Helsyn kannanoton johdosta hoito- ja käyttösuunnitelmaan muutettiin niin, että myös karhunköynnöstä poistetaan alueelta.

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin kohdan 12 mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto tekee esityksen kaupunginhallitukselle sellaisissa jaoston toimialaan liittyvissä asioissa, jotka kuuluvat kaupunginhallituksen tai valtuuston toimivaltaan.

Hallintosäännön 19 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan ellei toisin ole säädetty tai määrätty, kaupungin puhevaltaa käyttää ja kaupungin esitykset ja lausunnot ulkopuoliselle antaa kaupunginhallitus.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Laura Walin

Lisätiedot

Jere Salminen, ympäristöasiantuntija, puhelin: 09 310 21549
jere.salminen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Varjakanpuiston luonnonsuojelualueen rajaus
- 2 Hoito- ja käyttösuunnitelma

23.11.2023

Asia/3

3 Salassa pidettävä (Tietosuojalaki § 29)

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote
Kannanottajat

Otteen liitteet
Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

4

Kaupunkimittauspalveluiden hinnaston vahvistaminen 1.1.2024 alkaen

HEL 2023-013939 T 02 05 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää hyväksyä liitteenä 1 olevan kaupunkimittauspalveluiden hinnaston voimaantulevaksi 1.1.2024 alkaen.

Esittelijän perustelut

Kaupunkimittauspalveluiden hinnaston mukaisten tuntityönä veloitettavien palveluiden henkilötyöveloitushintoihin esitetään noin 4,4 prosentin korotusta. Nykyinen hinnasto henkilöveloitushintojen osalta on ollut voimassa 1.1.2023 alkaen. Esitettävä korotus perustuu palkkakustannusten nousuun edellisen vuoden aikana.

Tonttijaon laadinnan, geodeettisen laskennan palveluiden (liitteen 1 sivu 3) sekä viranomaislupia varten tehtävien kiinteistöjen omistajatietoselvitysten (liitteen 1 sivu 7) veloitusintoihin esitetään yhteensä tulo-vaikutukseltaan noin 4,4 prosentin korotusta kustannustason nousun johdosta. Tonttijaon koelaskennan veloitusintoihin esitetään lisäksi kustannusvastaavuuden parantamiseksi tehtävää tasokorotusta (n. 9 %). Muihin kuntarekisterin tietojen luovutushintoihin ei esitetä muutoksia. Ko. hinnat vastaavat HSY:n ylläpitämän seudun perusrekisterin (SePe) tietojen luovutushintoja, jotka hyväksytään vuosittain pääkaupunkiseudun rekisteriyhteistyöryhmässä.

Rajan- ja korkeudennäytön hintojen (liitteen 1 sivu 6) on havaittu jääneen jälkeen mittauksen todellisista, toteutuneista kustannuksista. Näiden mittauksen hintojen osalta esitetään bruttohintoihin 41 euron korotusta. Lisäksi rajannäytön lisäpisteille esitetään runsaan 4 prosentin korotusta, perustuen edellä mainittuun palkkakustannusten nousuun.

Kiinteistötoimitusmaksutaksa

Kunnan kiinteistönmuodostusviranomaisen suorittamista asemakaava-alueen kiinteistötoimituksista ja muista toimenpiteistä perittävistä maksuista säädetään kiinteistötoimitusmaksulaissa (558/95). Lain 4 §:n mukaan maksut määrätään kiinteistötoimitusmaksutaksassa, josta päättää kunta. Helsingin kaupungin hallintosäännön (luku 10, 1 §) mukaan päätösvalta kuuluu kaupunkiympäristölautakunnalle. Taksa pe-

23.11.2023

rustuu keskimääräisten kustannusten perusteella laskettuihin toimituskohtaisiin maksuihin, toimituskorvauksiin.

Voimassa oleva Helsingin kaupungin kiinteistötoimitusmaksutaksa on hyväksytty kaupunkiympäristölautakunnassa 29.11.2022 683 § ja se on ollut voimassa 1.1.2023 lähtien.

Osana kaupunkimittauspalveluiden hinnastokokonaisuutta liitteen 1 sivuilla 4 ja 5 olevassa esityksessä kiinteistötoimitusmaksutaksaksi toimituksista ja muista toimenpiteistä perittäviin maksuihin esitetään pääosin kustannustason nousun huomioivaa tulovaikutukseltaan noin 4,4 %:n korotusta. Erillisen rasitetoimituksen ja sivutoimituksena tehtävän rasitteen käsittelyn, tilusvaihdon ja yhteisalueosuuden siirtämisen maksuihin esitetään lisäksi kustannusvastaavuuden parantamiseksi tehtävää tasokorotusta (n. 8 %). Kiinteistörekisterin pitäjän päätöksestä, jolla tonttijaon mukainen tontti (kaavatontti) merkitään tonttina kiinteistörekisteriin (Kiinteistörekisterilaki 3 ja 4 §), perittävään maksuun esitetään suoritettun työajan kohdentumismittauksen perusteella n. 9 prosentin alennusta, jotta maksu vastaa aiempaa paremmin aiheutuvia kustannuksia. Lisäksi kiinteistöjen yhdistämisestä (Kiinteistönmuodostamislain 17 luku) rekisteritontiksi perittävään maksuun ei esitetä suoritettun työajan kohdentumismittauksen perusteella muutosta, jotta maksu vastaa aiempaa paremmin aiheutuvia kustannuksia.

Kartta- ja paikkatietopalvelut ja -tuotteet

Kartta- ja paikkatietopalveluiden ja -tuotteiden osalta esitetään pääosaan tuotteista samaa noin 4,4 % tasoista hinnan korotusta johtuen palkkakustannusten noususta. Painetun opaskartan taitetun version hinta nousee yleiskorotuksen mukaisesti. Noin 50 kpl erillispainoksena painettavan opaskartan suorien karttalehtien (ns. seinäkarttaversio) hintaan tehdään tasokorotus 10 euroon/kpl (arvonlisäveroton hinta).

Paperi- ja PDF-muotoisten karttatulosteiden ja -otteiden hinnoittelurakenne ehdotetaan uudistettavaksi. Aiemmin noin 10 euron hintaiset yksittäiset karttatuotetulosteet ehdotetaan korvattavaksi tuotepaketeilla, joista yhden karttatulosteen luovutus olisi jatkossa maksuton pois lukien johtokarttatuloste, joka olisi saatavilla vain maksullisena palveluna. Maksullisten karttapakettien hinta olisi 25 tai 35 euroa riippuen karttatulosteiden määrästä. Muutoksella pyritään välttämään noin 10 euron suuruisten laskujen laatimisesta aiheutuva laskutustyö ja -kustannukset. Karttatulosteiden vuosittainen tilausmäärä on ollut noin 500 kpl ja tulokertymä vain noin 5 000 euroa, mikä puoltaa laskutustyön rationalisointia. Asiakkaita suositellaan ja ohjeistetaan toimimaan itsepalveluna

23.11.2023

Helsingin karttapalvelussa kartta.hel.fi, jossa useimmat kartta-aineistot ovat katseltavissa ja tulostettavissa maksutta.

Esitys 1.1.2024 voimaan tulevaksi kaupunkimittauspalveluiden hinnastoksi on liitteessä 1.

Nykyinen hinnasto

Nykyinen voimassa oleva vuosihinnasto 2023 on liitteessä 2.

Toimivalta

Hallintosäännön 10 luvun 1 §:n 3 momentin 1 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, toimialalautakunta omalla toimialallaan päättää tai hyväksyy perusteet ja rajat, joiden mukaan viranomaisen päättää, hinnoista, maksuista, vuokrasta ja korvauksista sekä vapautuksesta toimialalle kohdistettavan maksun, korvauksen ja muun saatavan suorittamisesta.

Kaupunkiympäristölautakunta on päätöksellään 22.8.2023 (§ 419) siirtänyt toimivaltaansa päättää kaupunkimittauspalveluiden hinnastosta sekä kiinteistötoimitusmaksutaksasta kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle.

Esittelijä

asiakkuusjohtaja
Mari Randell

Lisätiedot

Tiina Talvitie, kaupungingeodeetti, puhelin: 09 310 32460
tiina.m.talvitie(a)hel.fi
Timo Tolkki, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31883
timo.tolkki(a)hel.fi
Jarno Mansner, yksikön päällikkö, puhelin: 310 31945
jarno.mansner(a)hel.fi
Simo Gröhn, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 28414
simo.grohn(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Ehdotus kaupunkimittauspalveluiden hinnastoksi 1.1.2024 alkaen
- 2 Nykyinen voimassa oleva hinnasto
- 3 Kylk toimivallan siirtäminen kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle kaupunkimittauspalveluiden hinnaston ja kiinteistötoimitusmaksutaksan hyväksymisen osalta

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimusohje, kaupunkiympäristölautakunta

23.11.2023

Asia/4

Tiedoksi

Palu, Kami

23.11.2023

5

Asuinpientalon pihan rakennustöiden keskeytysmääräyksen voimassa pysyttäminen, Länsi-Herttoniemi

HEL 2023-013864 T 10 04 10

43-38-23-KMK

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää pysyttää voimassa rakennusvalvontapalvelujen rakennetun ympäristön valvontayksikön rakennusmestarin määräyksen keskeyttää omakotitalon pihan rakennustyöt Helsingin kaupungin 43. kaupunginosan 43111 korttelin tontilla ***** , (osoite ***** , jonka haltijat ovat ***** ja *****

Päätöstä on muutoksenhausta huolimatta noudatettava, jollei valitusviranomainen toisin määrää.

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää lisäksi, ettei se asian luonteen johdosta ilmoita asiasta maankäyttö- ja rakennuslain 186 §:n mukaisesti poliisille esitutkintaa varten.

Pöytäkirjanote tontin haltijoille saantitodistuksella.

Perustelut

Helsingin kaupungin Herttoniemen kaupunginosan tontilla ***** osoitteessa ***** sijaitsee vuonna 1946 valmistunut pientalo, joka sijaitsee asemakaavan mukaisella erillispientalojen korttelialueella, jolla ympäristö säilytetään (AO/s). Alue on rakennuskiellossa asemakaavan muuttamista varten 1.2.2024 saakka. Kyseessä on Helsingin kaupungin vuokratontti.

Alueella on tällä hetkellä voimassa vuonna 1998 voimaan tullut asemakaava nro 10255. Asemakaavan mukaan AO/s korttelialueilla asuinrakennukset ovat osia kulttuurihistoriallisesti ja kaupunkikuvallisesti arvokkaasta kokonaisuudesta, eikä niitä saa purkaa ilman rakennuslautakunnan lupaa. Rakennuslautakunta voi myöntää luvan purkamiseen vain, jos siihen on olemassa pakottava syy. Alueella ovat sallittuja vain sellaiset toimenpiteet, jotka edistävät rakennusten ja niiden lähiympäristön säilyttämistä ja olennaisten piirteiden vahvistumista.

Lisäksi asemakaavamääräysten mukaan milloin rakennuksissa tai niiden lähiympäristössä on suoritettu toimenpiteitä näiden pyrkimysten

vastaisesti, tulee myöhemmin tehdyt muutokset lisärakennus- tai muutostöiden yhteydessä pyrkiä korjaamaan tyyliin sopivalla tavalla ja häiritsevät rakennelmat poistamaan.

Rakennusten kadunpuoleisia julkisivuja, kattomuotoa tai -kaltevuutta ei saa muuttaa paitsi entistään. Kadunvarsimuurit tulee säilyttää ja pitää huolitellussa kunnossa. Kadun puoleinen tontin osa tulee käsitellä puutarhamaisesti. Rakentamatta jäävät tontin osat, joita ei käytetä kulku-teinä, leikkipaikkoina tai pysäköimiseen, on istutettava ja hoidettava puutarhamaisessa kunnossa. Tontilla tulee olla 1 puu/200m² tontin pinta-alaa kohti. Vähintään yhden puista tulee olla tontin kadunpuoleisella osalla.

Lisäksi nyt kyseessä oleva tontti rakennuksineen kuuluu osana Länsi-Herttoniemen pienaluetta Museoviraston listaamaan valtakunnallisesti merkittävien rakennettujen kulttuuriympäristöjen listaukseen (ns. RKY-alue). Länsi-Herttoniemen pientaloalue on asemakaavalliselta ratkaisultaan, rakennuskannaltaan ja ympäristöltään poikkeuksellisen hyvin säilynyt jälleenrakennuskauden asuinalue. Alueen yhtenäisyys perustuu luonnonympäristöön, puutarhasuunnitteluun, katutilaan sekä samaa mittakaavaa oleviin asuinrakennuksiin, jotka on toteutettu yksilöllisin suunnitelmin.

Rakennusvalvontapalveluiden rakennetun ympäristön valvontayksikön rakennusmestari havaitsi paikallakäynnillä 6.10.2023, että tontilla on keskeneräinen käynnissä oleva rakennustyömaa. Merkittävä osa rakennuspaikan puustosta havaittiin poistetun luvatta, ja lisäksi rakennuspaikalta oli poistettu merkittävä osa pintamaasta ja sen mukana käytännössä kaikki tontin kasvillisuus pensaineen. Tontille on rakennettu myös tukimuurirakennelma. Lisäksi vaikutti siltä, että rakennuksen takaosan julkisivulta on purettu katos tai kuisti sekä portaat. Pihamaan pintakallioon oli merkitty punaisia viivoja ja pihalla oli salaoja- tai muuhun vastaavaan remontiin liittyvää tarvikkeistoa.

Alueella voimassa olevan asemakaavan ja rakennuskiellon tarkoitus on suojella ja säilyttää pientaloalueen olennaisia piirteitä, joita ovat muun muassa puutarhamainen ympäristö, puusto ja kadunvarren yhtenäinen näkymä kasvillisuuksineen. Pihamaalla nyt suoritettujen toimenpiteiden, jossa tontin koko kasvillisuus on ilmoitettuja viittä puuta lukuun ottamatta kokonaan poistettu, vaativat asemakaavan suojelumääräyksen perusteella toimenpideluvan.

Rakennusvalvontapalveluiden rakennetun ympäristön valvontayksikön rakennusmestari määräsi 6.10.2023 suullisesti tontilla käynnissä olevat

23.11.2023

rakennustyöt keskeytettäväksi. Kirjallinen keskeytysmääräys annettiin 10.10.2023.

Tätä kirjoitettaessa Lupapisteessä ei ole vielä vireillä lupahakemusta pihamaalla suoritettaville rakennustöille. Asiassa saadun selvityksen perusteella tontin haltijat ovat kuitenkin käynnistäneet luvan hakemiseen tähtäävän prosessin.

Edellä mainituilla perusteilla töiden keskeytysmääräys tulee pysyttää voimassa, kunnes töille on myönnetty hakemuksesta rakennusvalvonnan asianmukainen lupa.

Viranhaltijan 10.10.2023 antama keskeytysmääräys

Tontilla sijaitsee vuonna 1946 valmistunut asuinpienitalo, jonka pihan tai julkisivun muutostöille ei ole haettu rakennusvalvonnan lupaa. Rakennusvalvonnan rakennetun ympäristön valvontayksikön rakennusmestari havaitsi paikallakäynnillä 6.10.2023, että tontilla on keskeneräinen rakennustyömaa, ja että merkittävä osa rakennuspaikan puustosta on poistettu luvatta sekä rakennuspaikalta on poistettu merkittävä osa pintamaasta. Rakennuspaikalle on rakennettu myös tukimuurirakennelma. Lisäksi vaikuttaa siltä, että rakennuksen takaosan julkisivulta on purettu katos tai kuisti sekä portaat.

Pihamaalla suoritettavat toimenpiteet ovat asemakaavan suojelumääräyksen vastaisia ja olisivat asiassa tähän saakka ilmenneen perusteella vaatineet toimenpide- tai rakennusluvan.

Edellä mainittujen havaintojen perusteella rakennusvalvontapalvelut määräsi, että rakennuspaikalla tehtävät rakennuksen rakennustyöt sekä maarakennustyöt tulee keskeyttää välittömästi. Rakennusvalvonta kehotti rakennuksen omistajia viipymättä kiinnittämään hankkeeseen pätevän suunnittelijan ja hakemaan toimenpiteille luvan rakennusvalvonnasta, jotta tilanteesta ei synny tarpeetonta vahinkoa tontille, rakennukselle tai ympäristölle.

Maankäyttö- ja rakennuslain 180 §:n mukaan jos rakennustyöhön tai muuhun toimenpiteeseen ryhdytään tai se toteutetaan vastoin tämän lain tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä taikka myönnetyn luvan tai viranomaishyväksynnän vastaisesti, rakennustarkastajalla tai rakennusvalvontaa suorittavalla kunnan muulla viranhaltijalla on oikeus kirjallisesti annettavalla määräyksellä keskeyttää työ.

Keskeytysmääräyksessä on todettu, että tontin haltijoille varataan tilaisuus antaa vastine keskeytysmääräyksestä kahden viikon kuluessa määräyksen tiedoksisaannista. Lisäksi keskeytysmääräyksessä on ker-

rottu, että sen jälkeen, kun aika vastineen antamiselle määräyksestä on päättynyt, asia valmistellaan päätettäväksi kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaostolle, joka on Helsingin kaupungin rakennusvalvontaviranomainen. Ympäristö- ja lupajaosto päättää, pysytetäänkö työn keskeyttäminen voimassa.

Keskeytysmääräyksessä on todettu myös, että maankäyttö- ja rakennuslain 186 §:n mukaan kunnan rakennusvalvontaviranomaisen on rakennustyön keskeyttämistä taikka uhkasakon tai teettämisuhan käyttämistä edellyttävän teon tai laiminlyönnin todettuaan ilmoitettava asiasta poliisille esitutkintaa varten.

Keskeytysmääräyksen tiedoksi

Keskeytysmääräys on annettu tontin haltijoille tiedoksi sähköpostitse. Molemmat tontin haltijat ovat 11.10.2023 kuitanneet saaneensa keskeytysmääräyksen tiedoksi.

Tontin haltijoiden vastine

Tontin haltijat ovat antaneet vastineen, jossa todetaan muun ohella seuraavaa:

Huomiota herättänyt korjaustyömaa käynnistyi, kun havaitsimme vesivahinkoja sokkelissa ja kellarissa. Alkuperäiset ruukkuputkista rakennetut salaojat eivät enää toimineet, siksi salaojaremontti oli tarpeellinen. Salaojien korjauksessa oli huolena, että rakennuksen huonokuntoinen kuisti saattaisi romahtaa, joten olimme yhteydessä rakennusvalvontaan ohjeiden saamiseksi. Saimmekin ohjeet kuistin korjaamisen /entisöinnin suhteen, että sen korjaamisen tullessa kyseeseen olisi hyvä olla suunnittelija. Tarkemmassa tutkimuksessa kuitenkin selvisi, että kuistin alta pystyy kaivamaan rakennukseen kajoamatta eikä kuistin purkamiselle ollutkaan tarvetta, joten emme lähteneet edistämään sen muutoshanketta.

Rakennuksen pohjoissivulla olevat huonokuntoiset ja vaaralliset portaat purettiin ja kadun puolella olevat kellariluiskan maapaineseinät korjattiin salaojatyömaan tieltä. Pohjoisen sisäänkäynnin katos oli huonon kiinnityksen ja kuntonsa takia turvallisuusriski. Edellä mainitut puretut rakennusosat palautetaan tietenkin alkuperäiseen asuunsa.

680m² tontilla on tällä hetkellä viisi puuta, tarkoituksena on istuttaa niitä lisää erityisesti kadun puolelle. Olemme olleet yhteydessä suunnittelijaan ja tulemme jättämään lupahakemuksen ensi tilassa sekä sen liitteeksi piha- ja istutussuunnitelman. Julkisivut eivät muutu. Alueella val-

23.11.2023

litsevan rakennuskiellon merkityksestä ja sisällöstä emme olleet tietoisia ennen viranomaisten yhteydenottoa.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 126 §, 180 §, 186 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Pentti Ruuska

Lisätiedot

Kaisa Hongisto, rakennuslakimies, puhelin: 09 310 26404
kaisa.hongisto(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Sijaintikartta
- 2 Asemakaava 10255
- 3 Keskeytysmääräys 10.10.2023 43-0038-23-KMK
- 4 Tiedoksianto 1
- 5 Tiedoksianto 2
- 6 Vastine Helsingin rakennusvalvontapalveluille
- 7 Valokuvat paikalta 6.10.2023
- 8 Viistoilmakuva
- 9 Katunäkymä
- 10 Pääpiirustukset

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

Otteet

Ote
Tontin haltijat

Otteen liitteet
Hallintovalitus, todisteellinen tiedoksianto

23.11.2023

Asia/6

6

Rakennuslupahakemus, asuinkerrostalon (rakennusluokka 0121) rakentaminen, tontti 17/106/3, osoite Höyrykatu 2, hakija Asunto Oy Helsingin Veturitie 18

HEL 2023-013873 T 10 04 03

Facta 17-2573-23-A, Lupapiste LP-091-2023-01319

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää myöntää Asunto Oy Helsingin Veturitie 18:lle haetun rakennusluvan liitteenä olevan Facta-asiakirjan 17-2573-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitus-
taululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijän perustelut

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Poikkeamiset asemakaavasta ovat vähäiset ja perustellut.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta. Väyläviraston maininnat radan läheisyyteen rakennettaessa on huomioitu.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 115 §, 117 §, 117 a-j §:t, 117 l §, 125 §, 133 §, 135 §, 141 §, 150 b-d §:t, 171 § ja 175 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Ville Purma, arkkitehti, puhelin: 09 310 37261
ville.purma(a)hel.fi

Liitteet

23.11.2023

Asia/6

- 1 Facta-asiakirja
- 2 Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

- 1 Lupapistehakemus
- 2 Esittelymateriaali

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

7

Rakennuslupahakemus, uuden päiväkotirakennuksen ja siihen liit- tyvien piharakennusten ja katosten rakentaminen sekä maalämpö- kentän rakentaminen, 091-043-0047-0004, Abraham Wetterin tie 15, Kiinteistö Oy Helsingin Abraham Wetterin tie 15

HEL 2023-013871 T 10 04 03

Facta 43-2557-23-A, Lupapiste LP-091-2023-04503

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää myöntää Kiinteistö Oy Helsingin Abraham Wetterin tie 15 haetun rakennusluvan liitteenä 1 olevan Facta-asiakirjan 43-2557-23-A mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä hyväksyy esitetyt pääpiirustukset.

Tämä päätös annetaan julkipanon jälkeisenä arkityöpäivänä, jolloin sen katsotaan tulleen asianosaisten tietoon. Päätös pannaan julki ilmoitustaululle samana päivänä kuin ympäristö- ja lupajaoston pöytäkirja asetetaan nähtäville kaupungin verkkosivuilla.

Esittelijän perustelut

Hanke on lainvoimaisen poikkeamispäätöksen ja sen ehtojen mukainen ja muuta poikkeamista asemakaavasta tai rakentamisen säädöksestä ei ole.

Naapureilla ei ole ollut huomautettavaa hankkeesta.

Rakennushanke soveltuu rakennuspaikalle ja täyttää luvan myöntämisen edellytykset.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat ja selvitykset ilmenevät liitteenä olevasta Facta-asiakirjasta.

Sovelletut oikeusohjeet

Maankäyttö- ja rakennuslaki 117 §, 117 a-j §:t, 119 §, 125 §, 131 §, 133 §, 135 § ja 141 §

Esittelijä

yksikön päällikkö
Aarno Alanko

Lisätiedot

Valtteri Suontausta, arkkitehti, puhelin: 310 26487
valtteri.suontausta(a)hel.fi

23.11.2023

Asia/7

Liitteet

1	Facta-asiakirja
2	Pääpiirustuskooste

Oheismateriaali

1	Lupapistehakemus
2	Esittelymateriaali
3	Poikkeamispäätös

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös

Otteet

Ote
Hakija

Otteen liitteet
Esitysteksti
Hallintovalitus, rakennus- tai toimenpidelupaa koskeva toimielimen päätös
Liite 1

8

Tylite International Oy:n autopurkamon ympäristöluvan muuttaminen

HEL 2022-011030 T 11 01 00 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää muuttaa Tylite International Oy:n Tuulilasintien autopurkamolle 13.2.2020 (15 §) myönnettyä ympäristölupaa liitteenä olevan hakemuksen, sen täydennysten sekä ympäristölupapäätös-asiakirjan mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä perusteluin.

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaupungin internetsivulla osoitteessa <https://paatokset.hel.fi/fi/kuulutukset-ja-ilmoitukset>. Kuulutus julkaistaan 30.11.2023. Päätöksen katsotaan tulleen valitukseen oikeutettujen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta. Lisäksi päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Helsingin Uutiset-lehdessä.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen valituspäivä on 8.1.2024. Päätös on lainvoimainen valitusajan jälkeen, mikäli päätöksestä ei valiteta.

Esittelijän perustelut

Toiminta täyttää liitteenä olevassa ympäristölupapäätöksessä esitetyin tiedoin ja määräyksin sekä perustein luvan myöntämisen edellytykset.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat, selvitykset ja perustelut ilmenevät liitteenä olevasta ympäristölupapäätöksestä sekä muista liitteistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 7, 14, 27, 40, 43, 52, 58, 59, 60, 62, 85, 87, 89, 94, 170, 172, 190, 191 ja 205 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2, 11, 14, 15 §

Jätelaki (646/2011) 8, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 29, 47, 48, 59, 72, 118, 120, 121, 141 §

23.11.2023

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 4, 30, 36, 40, 41 § sekä liite 3

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015) 7, 8 § ja liite 2

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Ympäristönsuojeluviranomaisen taksa (ympäristö- ja lupajaosto 10.6.2021)

Toimivalta

Hallintosäännön 2 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Petri Puttonen, ympäristötarkastaja, puhelin: 310 32009
petri.puttonen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Muutoshakemus_päivitetty_27012023
- 2 Hakemus, täydennys 9.8.2023, liite 19
- 3 Tylite International Oy, autopurkamon ympäristölupa, päivitetty 16.11.2023

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Otteet

Ote

Hakija

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Esitysteksti

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Tiedoksi

Rakennusvalvontapalvelut
Ympäristöseuranta ja valvonta

9

Volpro Oy:n autopurkamon ympäristöluvan muuttaminen

HEL 2022-013994 T 11 01 00 00

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää muuttaa Volpro Oy:n autopurkamon ympäristölupaa liitteenä olevan hake muksen, sen täydennysten sekä ympäristölupapäätös-asiakirjan mukaisesti ja siinä mainituin määräyksin sekä perusteluin.

Päätös annetaan tiedoksi julkisella kuulutuksella kaupungin internetsivulla osoitteessa <https://paatokset.hel.fi/fi/kuulutukset-ja-ilmoitukset>. Kuulutus julkaistaan 30.11.2023. Päätöksen katsotaan tulleen valituksen oikeutettujen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisesta. Lisäksi päätöstä koskeva ilmoitus julkaistaan Helsingin Uutiset -lehdessä.

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Asian käsittelystä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin päätösasiasta. Valitusosoitus on päätöksen liitteenä. Viimeinen valituspäivän on 8.1.2024. Päätös on lainvoimainen valitusajan jälkeen, mikäli päätöksestä ei valiteta.

Esittelijän perustelut

Toiminta täyttää liitteenä olevassa ympäristölupapäätöksessä esitetyn tiedoin ja määräyksin sekä perustein luvan myöntämisen edellytykset.

Tarkemmat hankkeeseen liittyvät seikat, selvitykset ja perustelut ilmenevät liitteenä olevasta ympäristölupapäätöksestä sekä muista liitteistä.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 2, 5, 7, 8, 14-17, 27, 29, 34, 48, 49, 52, 53, 54, 58-62, 66, 70, 83, 85, 87, 89, 140-142, 159, 161, 170, 190, 191, 205, 222 ja 223 §

Valtioneuvoston asetus ympäristönsuojelusta (713/2014) 2, 11-15 §

Jätelaki (646/2011) 6, 8, 11-13, 15-17, 29, 31, 47, 48, 59, 72, 118-121 b, 141 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 4, 30, 36, 40, 41 § sekä liite 3

Valtioneuvoston asetus romuajoneuvoista sekä vaarallisten aineiden käytön rajoittamisesta ajoneuvoissa (123/2015) 7, 8 § ja liite 2

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Valtioneuvoston asetus ympäristövahinkovakuutuksesta (47/2015) 1 §

Toimivalta

Hallintosäännön 2 luvun 10 §:n 2 momentin mukaan kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto toimii kunnan ympäristönsuojeluviranomaisena.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Vesa Ruponen, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 52195
vesa.ruponen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Volpro oy ympäristöluvan muutos 2023
- 2 lupahakemus liitteineen

Muutoksenhaku

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Otteet

Ote

Volpro Oy

Uudenmaan elinkeino-, liikenne-
ja ympäristökeskus

Otteen liitteet

Esitysteksti

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Esitysteksti

Hallintovalitus, ympäristölupapäätös

Tiedoksi

Rakennusvalvonta
Maaomaisuuden kehittäminen ja tontit -palvelu
Ympäristövalvonta

10

Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2024

HEL 2023-013434 T 11 00 03

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää hyväksyä liitteenä esitetyn Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelman vuodelle 2024.

Esittelijän perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014, YSL) 167 §:n mukaan valvontaviranomaisen on järjestettävä YSL:n ja sen nojalla annettujen säännösten ja määräysten valvonta niin, että se on laadukasta, säännöllistä ja tehokasta ja perustuu ympäristöriskien arviointiin. Säännös mahdollistaa myös tehtävien asettamisen tärkeysjärjestykseen, jos se on välttämättä tehtävien asianmukaiseksi hoitamiseksi.

Ympäristönsuojelulain 168 §:n mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen on laadittava luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista ja niiden muusta säännöllisestä valvonnasta ohjelma (valvontaohjelma). Valvontaohjelmassa on oltava tiedot valvottavista kohteista ja niihin kohdistettavista säännöllisistä valvontatoimista. Valvontaohjelma on pidettävä ajan tasalla.

Ympäristönsuojeluasetuksen (YSA, 713/2014) 30 §:ssä on säädetty tarkemmin valvontaohjelman sisällöstä. Sen mukaan valvontaohjelmassa on oltava suunnitelma ohjelmakaudella toteutettavista erityyppisten luvanvaraisten, ilmoituksenvaraisten ja rekisteröitävien toimintojen määräaikaistarkistuksista sekä tiedot muista säännöllisen valvonnan toimenpiteistä. Valvontaohjelmassa on myös esitettävä kuvaus edellisen kauden valvontaohjelman tavoitteiden toteutumisesta.

Valvontaohjelma on laadittu Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontasuunnitelmassa vuosille 2022–2024 esitetyllä tavalla. Tämä valvontasuunnitelma on vahvistettu kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaoston kokouksessa 20.1.2022.

Valvontaohjelma sisältää toiminnanharjoittajakohtaiset tiedot riskinarvioista ja vuosittaisesta säännöllisestä valvonnasta. Jaostolle esitettävä kooste sisältää vain yhteenvedon tästä laajemmasta kokonaisuudesta ja arvion vuoden 2023 valvontaohjelman toteutumisesta. Valvontaoh-

jelma sisältää myös jätelain säännöllistä valvontaa koskevan ohjelman vuodelle 2024.

Ympäristövalvonnan suunnitelmallinen toiminta painottuu ympäristöriskiperusteisesti säännöllisiin määräaikaistarkastuksiin sekä korkean riskin ympäristöhaittojen ja onnettomuustilanteiden valvontaan.

Merenkulun ympäristönsuojelulain muutos toi entistä pienemmät huvivenesatamat valvonnan piiriin. Näiden uusien valvontakohteiden kartoitus on tehty ja vuonna 2024 selvitetään vielä valvonnan piiriin kuuluvat talvisäilytysalueet. Tavoitteena on myös, että vuoden 2024 aikana tehdään vaarallista jätettä tuottavien toimintojen toimialakohtainen valvontaprojekti, jota ei ole pystytty toteuttamaan viime vuosina. Ympäristöministeriö on pyytänyt ympäristöviranomaisia kiinnittämään erityistä huomiota öljyjätehuollon valvontaan, mikä huomioidaan projektin suunnittelussa. Jätekirjanpitovelvoitteeseen liittyviä tarkastuksia pystytään tekemään ainoastaan laitoksiin suoritettavan muun valvonnan yhteydessä.

Haittailmoitusten käsittelyn ruuhkat on purettu loppuvuodesta 2023 ja vuonna 2024 ilmoituksia käsitellään saapumisjärjestyksessä. Mahdollisissa ruuhkatilanteissa käsittelyyn otetaan ensisijaisesti tapaukset, joissa ympäristön pilaantumisen riski arvioidaan suureksi.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Katariina Serenius

Lisätiedot

Leena Terhema, ympäristötarkastaja, puhelin: 09 310 32032
leena.terhema(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen valvontaohjelma vuodelle 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

11

Uimarantojen hygieniä ja uimaveden laatu Helsingissä 2023

HEL 2023-014000 T 11 00 02

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää merkittä tiedoksi selvityksen uimarantojen hygieniasta ja uimaveden laadusta Helsingissä vuonna 2023.

Helsingin kaupungin kaupunkiympäristön toimialan palvelut ja luvat - palvelukokonaisuuden ympäristöpalveluiden ympäristöterveysyksikkö valvoo uimarantojen hygieniää ja uimaveden laatua terveydensuojelulain (763/1994) sekä sosiaali- ja terveysministeriön asetusten (177/2008 ja 354/2008) mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Uimakausi ja uimarannat

Ympäristöterveysyksikkö valvoi uimarantojen hygieniää ja uimaveden laatua uimakauden (15.6. - 31.8.2023) ajan.

Helsingissä on 25 yleistä uimarantaa, joista 12 on suuria yleisiä uimarantoja ja 13 pieniä yleisiä uimarantoja. Uimarantoja ylläpitävät Helsingin kaupungin liikuntapalvelut (24 rantaa) ja Helsingin seurakuntayhtymä (Mustasaaren uimaranta).

Suuret yleiset uimarannat ovat Aurinkolahti, Hietaranta, Iso Kallahti, Kallahdenniemi, Laajasalo, Lauttasaari, Marjaniemi, Munkkiniemi, Mustikkamaa, Pikkukoski, Rastila ja Tuorinniemi. Pienet yleiset uimarannat ovat Furuvik, Hevossalmi, Kivinokka, Mustasaari, Pakila, Pihlajasaari, Porvariskuninkaanpuisto, Puotila, Seurasaari, Suomenlinna, Tapaninvainio, Uunisaari ja Veijarivuori.

Uimavesivälitteiset epidemiat

Ilmastonmuutos ja vesien lämpeneminen lisäävät uimavesivälitteisten epidemioiden riskiä uimarannoilla. Ympäristöterveysyksikkö on varautunut uimavesivälitteisiin epidemioihin lisäämällä rantojen ylläpitäjien sekä kuntalaisten tietoisuutta epidemioiden ennaltaehkäisemisestä ja hygieenisestä käyttäytymisestä rannalla. Toimintaohje uimavesivälitteisten epidemioiden selvittämiseen valmistui osana valmiussuunnitelman päivitystä vuonna 2021. Työtä jatkettiin vuonna 2023 rantojen yl-

läpittäjien omavalvonnan ohjaamisella.

Helsingissä ei toistaiseksi ole ollut yhtään uimarantaveden aiheuttamaa epidemiaa eikä tietoon ole tullut uimavedestä aiheutuneita infektioita.

Tarkastukset

Ympäristöterveysyksikkö teki uimakauden aikana terveydensuojelun valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset kaikille suunnitelman mukaisille uimarannoille. Tarkastuksilla kiinnitettiin erityistä huomiota uimarantojen hygieenisiin olosuhteisiin, kuten uimaranta-alueen siisteyteen, wc-tilojen riittävyteen sekä omavalvonnan toteutumiseen. Huomiota kiinnitettiin myös mm. asiakkaille suunnattuun ohjeistukseen, opasteisiin ja tiedotteisiin.

Tarkastuksilla havaittiin erityisen paljon puutteita opasteissa ja ilmoitustaulun tiedoissa. Myös wc-tilojen hygieniassa ja siisteydessä sekä uimarantojen yleisessä siisteydessä havaittiin puutteita. Rantojen ylläpitäjää kehoitettiin korjaamaan puutteet tarkastuskertomuksella ja tarvittaessa korjaamiselle annettiin määräaika.

Veden hygieeninen laatu

Uimaveden hygieenistä laatua seurattiin näytteenoton avulla uimakauden ajan. Näytteistä määritettiin veden mahdollisesta ulosteperäisestä saastumisesta kertovien suolistoperäisten enterokokkien ja Escherichia coli -bakteerien pitoisuudet. Pääsääntöisesti MetropoliLab Oy otti uimavesinäytteet ja analysoi ne.

Uimavedestä otettiin kesän aikana kaikkiaan 148 näytettä, joista 119 oli keväällä laaditun näytteenottosuunnitelman mukaisia näytteitä. Suunnitelmallisten näytteiden tulosten ollessa huonoja otettiin uusintänäytteet, kunnes vedenlaatu oli palautunut hyväksi. Lisäksi Marjaniemen uimarannalta ja Pikkukosken uimarannalta otettiin lisänäytteitä veden laadun varmistamiseksi.

Helsingin uimarantavedet olivat pääosin hygieeniseltä laadultaan hyviä. Merenrannoilla sijaitsevilta uimarannoilta otettiin kaikkiaan 127 näytettä (mukaan luettuna suunnitelmalliset näytteet, uusintänäytteet ja lisänäytteet), joista 5 % oli hygieeniseltä laadultaan huonoja. Vantaanjoen vedenlaatu oli hygieeniseltä laadultaan merenrantoja huonompaa. Vantaanjoen varren uimarannoilta otettiin kaikkiaan 21 näytettä, joista 19 % oli laadultaan huonoja.

Runsaiden sateiden vaikutus näkyi selvästi Vantaanjoen näytetuloksis-

sa. Kaikki runsaiden sateiden yhteydessä otetut näytteet olivat hygieeniseltä laadultaan huonoja, ja kaikki sateettomana aikana otetut suunnitelmalliset näytteet olivat hyviä. Runsaiden sateiden jälkeen näytetulos palautui Vantaanjoessa normaalille tasolle keskimäärin yhden uusintänäytteen jälkeen (keskimäärin 3 vuorokautta).

Sinilevän ja jätteiden esiintyminen

Sinilevien, jätteiden, öljyjen ja muiden poikkeamien esiintymistä uimavedessä arvioitiin aistinvaraisesti näytteenottojen ja tarkastusten yhteydessä. Lisäksi rantavalvojat ilmoittivat ympäristöpalveluihin poikkeuksellisista havainnoista tai runsaista sinileväesiintymistä.

Sinilevien määrä ja esiintyvyys uimarannoilla oli kesän aikana tavanomaista. Pääosin havaitut sinileväesiintymät olivat alkukesästä pieniä, mutta heinäkuun alkupuolella havaittiin myös runsaita määriä sinilevää. Uimista suositeltiin vältettävän aina, jos sinilevää oli havaittu. Jätteitä, öljyä tai muuta poikkeuksellista ei rannoilla havaittu.

Uimavesiluokitus

Helsingin suurten yleisten uimarantojen uimavesiluokitus päivitettiin uimakauden päätyttyä neljän uimakauden (2020–2023) vesinäytteiden perusteella. Uimarannat luokiteltiin erinomaisiksi (4), hyväksi (2), tyydyttäväksi (4) ja huonoiksi (2). Marjaniemen ja Pikkukosken uimavesiluokitus oli huono. Kyseisten rantojen uimavesi luokiteltiin huonoksi myös uimakausien 2020, 2021 ja 2022 jälkeen. Tyydyttäväksi rannoiksi luokiteltiin Aurinkolahden, Hietarannan, Lauttasaaren ja Rastilan uimarannat. Suurten yleisten uimarantojen uimavesiluokitukset vuosien 2014–2023 ajalta ovat liitteenä.

Uimisen välttämissuositukset uimavesiluokituksiin liittyen ja päästölähteiden selvitykset

Marjaniemen, Rastilan ja Ison Kallahden uimarannoilla suositeltiin uimisen välttämistä uimakauden 2023 ajan huonon uimavesiluokituksen vuoksi. Aiempina vuosina tehtyjen selvitysten perusteella voitiin osoittaa, että Vantaanjoen vedenlaatu huononee runsaiden sateiden yhteydessä. Tästä syystä uimakaudella 2023 Pikkukosken uimarannalla suositeltiin välttämään uimista runsaiden sateiden yhteydessä. Uinnin välttämissuositukset runsaiden sateiden aikaan koskivat myös Vantaanjoen pieniä yleisiä uimarantoja (Pakila ja Tapaninvainio) ajoittaisten huonojen näytetulosten vuoksi. Marjaniemen, Rastilan, Ison Kallahden, Pikkukosken sekä Aurinkolahden rannoilla otettiin vesinäytteitä tiheästi uimakaudella 2023.

Syitä uimarantojen ajoittaisiin huonoihin näytetuloksiin tutkittiin ja pyrittiin ennaltaehkäisemään yhteistyössä rantojen ylläpitäjän, ympäristönsuojelun seuranta- ja -valvontayksikön ja Helsingin seudun ympäristöpalveluiden (HSY) sekä kaupunkitila- ja maisemasuunnitteluyksikön kanssa. Lisäksi rantojen ylläpitäjä lisäsi resursseja uimarantojen puhtaanapitoon ja uimarantojen wc-tilojen määrää lisättiin. Huonoksi luokiteltujen rantojen läheisyyteen laskevien purojen hygieenistä veden laatua tutkittiin tehostetusti vuoden 2023 aikana. Lisäksi Marjaniemen uimarannan läheisyyteen laskevan Mustapuron vedenlaadun jatkuvatoimisia mittauksia jatkettiin ja Marjaniemen uimarannan veden laatua tutkittiin tehostetusti lisänäyttein. Veden laadun selvityksiä jatketaan vuonna 2024.

Uimakauden loppupuolella tapahtui jätevedenpuhdistamoiden tai -pumppaamoiden ylijuoksutuksia Vantaanjokeen, mutta joen yläjuoksulla tapahtuneiden ylijuoksutusten vaikutukset näkyivät Helsingin uimarantojen veden laadussa viipymän vuoksi vasta uimakauden jälkeen ja niistä tiedotettiin tällöin uimarannoilla.

Uimakaudella 2024 tullaan uimavesiluokitusten perusteella suosittamaan uimisen välttämistä Marjaniemen uimarannalla. Pikkukosken, Pakilan ja Tapaninvainion uimarannoilla tullaan suosittamaan uimisen välttämistä runsaiden sateiden yhteydessä.

Erityisesti huonoksi luokiteltujen uimarantojen tulevaisuuden kannalta on tärkeää, että laajoja selvityksiä ja toimenpiteitä vedenlaadun parantamiseksi ja päästölähteiden selvittämiseksi jatketaan tulevana vuosina yhteistyössä eri tahojen kanssa. Selvityksiä ja toimenpiteitä on syytä ulottaa myös Aurinkolahden, Hietarannan, Lauttasaaren ja Rastilan uimarannoille, joissa veden laatu on tällä hetkellä luokiteltu tyydyttäväksi. Kyseisillä rannoilla käy runsaasti uimareita ja rannat ovat suosittuja ulkoilu- ja virkistäytymispaikkoja. Uimakaudella 2024 uimarantojen, joiden veden laadussa on ollut ongelmia, uimaveden laatua tullaan seuraamaan tiheemmin.

Tiedottaminen ja raportointi

Kuuden rannan uintirajoituksista tiedotettiin laajasti mediassa, internetissä ja kyseisillä rannoilla. Vesinäytetuloksista tiedotettiin kunkin uimarannan opastaululla koko uimakauden ajan. Kaikkien uimavesinäytteiden tulokset ja havainnot ovat edelleen nähtävillä Helsingin kaupungin internetsivuilla. Liikuntapalveluiden rantavalvojat päivittivät myös tehdyt sinilevähavainnot ulkoliikunta - internetpalveluun. Uimakauden ajan laadittiin tiedotteita sosiaaliseen mediaan ja poikkeavista tilanteista julkaistiin tarvittaessa lehdistötiedotteita.

23.11.2023

Asia/11

Uimarantojen näytetulokset raportoitiin lainsäädännön mukaisesti syyskuussa Etelä-Suomen aluehallintoviraston kautta Terveysten ja hyvinvoinnin laitokselle (THL), joka toimittaa raportin koko Suomen uimavesien laadusta Euroopan unionille.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Heidi Öjst

Lisätiedot

Sari Front, terveystieteiden tutkija, puhelin: 09 310 33249
sari.front(a)hel.fi

Liitteet

1 Uimavesiluokat 2014-2023

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

12

Jäätelön hygieeninen laatu 2023

HEL 2023-012985 T 00 04 01

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää merkitä tiedoksi julkaisun Jäätelön hygieeninen laatu 2023 liitteen 1 mukaisesti.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupungin ympäristöpalvelut toteutti näytteenottoprojektin jäätelön hygieenisestä laadusta. Projektissa kioskeista, kahviloista, ravintoloista sekä jäätelönvalmistajilta otettiin näytteeksi irto- tai pehmeäjäätelöä ja jäätelökauhan säilytysvettä. Näytteitä otettiin kevään ja kesän 2023 aikana yhteensä 57 kappaletta. Irtojäätelöstä otettiin 34 näytettä, pehmeäjäätelöstä 21 ja kauhavedestä kaksi.

Tulosten perusteella Helsingissä myytävät irtojäätelöt ovat pääsääntöisesti mikrobiologiselta laadultaan hyviä. Välttäviä tai huonoja näytteitä oli yhteensä seitsemän. Kauhavesien molemmat tulokset olivat laadultaan hyviä. Huonot tulokset johtuivat pääosin enterobakteerien liian korkeasta määrästä. Huonojen tulosten takia otettiin uusintanäytteet ja toimijoita neuvottiin mm. vesipisteiden käytettävyydessä ja kanisterivesien sekä jäätelölaitteiden puhdistuksessa.

Jäätelön hygieeniseen laatuun vaikuttavat monet seikat; raaka-aineiden laatu, säilytysolosuhteet, jäätelömassan lämpötila, jäätelölaitteiden ja välineiden pesu ja säilytys sekä välineiden ja otinten kuluneisuus. Vuonna 2008 tehdyssä projektissa peräti joka neljännessä näytteessä oli huomautettavaa. Irtojäätelön hygieenisen laadun voidaan todeta parantuneen viime vuosien aikana.

Esittelijä

yksikön päällikkö
Riikka Åberg

Lisätiedot

Veera Nummila, elintarviketarkastaja, puhelin: +358 9 310 22910
veera.nummila(a)hel.fi
Olli Perälä, elintarviketarkastaja, puhelin: 09 310 35679
olli.perala(a)hel.fi

Liitteet

1 Jäätelön hygieeninen laatu 2023

23.11.2023

Asia/12

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Ruokavirasto

Otteen liitteet

Esitysteksti

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö

13

Helsingin kaupungin ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 päivitys vuodelle 2024

HEL 2023-013926 T 11 00 03

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto päättää hyväksyä liitteenä olevan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman 2020–2024 päivityksen vuodelle 2024.

Esittelijän perustelut

Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmavelvoitteesta on säädetty elintarvikelain 39 §:ssä, eläinlääkintähuoltolain 10 §:ssä, terveysuojelulain 6 §:ssä ja tupakkalain 84 §:ssä.

Ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman mukaan valvontasuunnitelma toimii kunnassa valvonnan suunnittelun työvälineenä, joten siihen on tarkoituksenmukaista sisällyttää valvontaan kuuluvia ja sitä tukevia asioita, kuten valvontakohteiden lukumäärä kohdetyypeittäin, voimavarat ja niiden jakautuminen toimialoittain, koulutussuunnitelma, tarkastusten suunnittelu ja toteutus, valvonnasta perittävät maksut, näytteenottosuunnitelmat, laboratoriot ja ulkopuoliset asiantuntijat, joihin valvonta tukeutuu, valvonnan painopisteet, valvontahankkeet, häiriötilannesuunnitelma sekä viestintäsuunnitelma.

Ruokavirasto ja Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira ovat laatineet valtakunnallisen ympäristöterveydenhuollon yhteisen valvontaohjelman vuosille 2020–2024. Valtakunnallinen yhteinen ohjelma ja sen lakikohtaiset ohjelmat ja niiden päivitykset on otettu huomioon kunnan valvontasuunnitelman päivitystä 2024 laadittaessa. Myös Ruokaviraston kunnan elintarvikevalvontasuunnitelmaa koskeva ohje on soveltuvin osin otettu huomioon valvontasuunnitelmassa. Painopisteet sekä tarkastus- ja näytteenottosuunnitelmat on esitetty lakikohtaisissa suunnitelmissa.

Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisessa valvontaohjelmassa ohjelmakauden 2020–2024 teemaksi on valittu yhdenmukainen valvonta ja yhteistyö. Yhdenmukainen valvonta tähtää valvonnan laadun parantamiseen. Ympäristöterveydenhuollon oma laatukäsikirja on laadittu vuonna 2022 ja se päivitetään vuosittain. Laatukäsikirjaan on kuvattu yksiköiden laatumenettelyt, kuten muun muassa toimintaohjeet, sisäi-

23.11.2023

set auditointikäytännöt, reklamaatioiden hallinta, asiakkuuksien hallinta ja jatkuvan parantamisen mallin käytännöt.

Asiakastyytyväisyyttä seurataan valtakunnallisen tietojärjestelmän (VATI) avulla toteutetun jatkuvan kyselyn kautta. Elintarviketurvallisuusyksikössä kysely kohdistuu Oiva-tarkastuksiin ja ilmoitusten käsittelyyn. Ympäristöterveysyksikössä kysely kohdistuu suunnitelmallisen valvonnan tarkastuksiin ja ilmoitusten käsittelyyn.

Elintarvike- ja terveydensuojelualan valvontakohteille on tullut vuosittainen valvonnan perusmaksu vuoden 2022 alusta lähtien. Elintarvikevalvonnan perusmaksulla pyritään vahvistamaan elintarvikeyritysten ohjausta ja neuvontaa, monimuotoista viranomaisyhteistyötä esimerkiksi elintarvikepetosten ja ruokamyrkytysten selvittämisessä sekä turvaamaan elintarvikevalvonnan riittävää resursointia. Terveystoimintajärjestelmän valvonnan perusmaksulla pyritään mahdollistamaan kattavampaa neuvontaa ja ohjausta, tukea yritysten omavalvontaa sekä yhtäläisesti turvata valvonnan resursointia. Lisäksi maksu osaltaan kattaa talous- ja uimaveden valvontaan liittyvien valvontatutkimusohjelmien, seuranta-kalenterien ja näytteenottosuunnitelmien laatimiseen käytettyä työaika. Helsingin osalta elintarvikevalvonnan perusmaksu tuo vähintään 600 000 euron ja terveydensuojeluvälvönän vähintään 150 000 euron vuosittaisen lisätulon.

Valtiovarainministeriö käynnisti heinäkuussa 2021 valmistelun hyvinvointialueiden mahdollisista uusista tehtävistä, niiden rahoituksesta ja maakuntaverosta. Ensimmäisessä väliraportissaan 31.1.2022 työryhmä esitti uusia tehtäviä hyvinvointialueille. Niihin lukeutuivat myös kuntien ympäristöterveydenhuollon tehtävät, jotka siirtyisivät hyvinvointialueille mahdollisesti vuoden 2026 alusta. Uuteen hallitusohjelmaan ei sisälly ympäristöterveydenhuollon siirtoa hyvinvointialueille, joten tehtävä säilyy kuntien vastuulla.

Talousveden laatua ja valvontaa koskevia kansallisia laki- ja asetusmuutoksia tuli voimaan vuoden 2023 alussa. Vuoden 2024 valvonnassa tullaan erityisesti ohjaamaan ja neuvomaan talousvesiasetuksessa veloitettuja kiinteistöjen omistajia rakennusten vesilaitteiden riskienhallintaan. Tämän uusi valvonta- ja neuvontavelvoite vie resurssia muulta suunnitelmalliselta terveydensuojeluvälvonnalta.

Laki eläinten hyvinvoinnista tulee voimaan vuoden 2024 alusta. Laki vaikuttaa muun muassa valvontaeläinlääkäreiden käyttämiin hallinnollisiin menettelyihin. Muutosten toteutus tulee viemään merkittävästi työaika vuonna 2024.

Myös uusi eläinlääkintähuoltolaki on EU:ssa notifioitavana ja sen on tarkoitus tulla voimaan 2025. Lakimuutos vaikuttaa Helsingin ja yliopistollisen eläinsairaalan sopimukseen peruseläinlääkäripalveluista, kun uudessa laissa yliopiston asema eläinlääkäripalveluiden tuottajana on määritelty lainsäädännössä. Muutoksella ei odoteta olevan merkittäviä vaikutuksia kaupungille aiheutuviin eläinlääkäripalveluita koskeviin kustannuksiin.

Lausuntokierroksella oleva tupakkalain muutos koskien ns. nikotiinipussien ottamista nykyistä kattavammin tupakkalain piiriin lisääisi toteutuessaan maltillisesti tupakkavalvonnan resurssitarvetta ja kasvattaisi valvonnan tuloja.

Ympäristöpalveluissa on ympäristöterveydenhuoltoon vuonna 2024 käytettävissä henkilöresursseja 73 htv. Tarkempi resurssijakauma ja valvottavien toimintojen määrät on esitetty suunnitelmassa.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto teki ympäristöterveydenhuollon arviointi- ja ohjauskäynnin Helsinkiin touko-kesäkuussa 2023. Arviointi- ja ohjauskäynti kattoi koko ympäristöterveydenhuollon eli yhteisen osio, elintarvikevalvonnan, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonnan, terveydensuojeluvalvonnan sekä tupakka- ja lääkelain mukaisen valvonnan.

Aluehallintovirasto totesi, että resursseissa on selkeästi edelleen puutteita verrattuna molempien yksiköiden tehtävien laajuuteen ja määrään.

Suunnitelmallisen valvonnan toteuma vuodelta 2022 on ollut matala terveydensuojelulaissa esimerkiksi päiväkotien ja koulujen osalta, jossa toteuma oli 58 % (vuonna 2021 29 %) sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköiden osalta. Tilannetta haastaa edelleen huonoiksi luokiteltujen uimarantojen edellyttämät toimet sekä uudet tehtävät ensisijaisten tilojen valvonnassa. Elintarvikelain valvonnassa on jääty yleisesti 80 %:n tasoon valtakunnallisen ohjeistuksen tavoitteista. Vaikka resurssivaje on kaventunut merkittävästi viime vuosien aikana, valvontayksikön ennakoimattomat työtehtävät (mm. petoksiin liittyvä valvonta) sekä runsas ruokamyrkytyspäilyjen määrä vaikuttaa siten, että tarvitaan edelleen lisää resursseja.

Aluehallinnon arvion mukaan seuraavina vuosina on tarpeen tarkkaan arvioida resurssitilannetta lakialoittain ja perustella mahdollinen lisätarpeiden esittäminen toteuman ja valtakunnallisten ohjeiden pohjalta.

Elintarvikevalvonnan riskiperusteinen tarkastustarve perustuu Ruokaviraston riskiluokitusohjeeseen. Nykyisellä valvontahenkilöstöllä ei ole

saavutettu Ruokaviraston riskiperusteisia tarkastustavoitteita ja uusi elintarvikelaki on lisännyt tarvetta toimijoiden neuvontaan ja viranomaisyhteistyöhön. Elintarviketurvallisuusyksikköön perustettiin yksi elintarviketarkastajan vakanssi vuonna 2023 ja vastaavasti vuonna 2024 perustetaan yksi elintarviketarkastajan virka.

Eläinsuojeluvalvonnassa suurin osa resursseista kohdistuu epäilyn mukaisiin tarkastuksiin, joita tehdään yli 300 vuodessa. Valvontaeläinlääkäreiden työmäärä ja työn kuormittavuus on kasvanut merkittävästi. Avoimien ja käsittelyssä olevien tapausten määrä on kaksinkertaistunut vuoteen 2022 nähden. Tapausten selvittäminen on myös aikaisempaa työläämpää, koska vieraskielisiä asiakkaita on aikaisempaa enemmän ja asian hoitamisessa tarvitaan usein tulkkia. Ympäristöpalveluihin perustetaan viides valvontaeläinlääkärin virka vuoden 2024 alusta.

Terveysturvallisuuden ja tupakkavalvonnassa ei nykyisillä resursseilla päästä Valviran antamiin suosituksiin tarkastusmääristä ja -tiheyksistä. Terveysturvallisuuden resurssitilanne on parantunut viime vuosina. Yksikköön perustettiin uusi ympäristötarkastajan vakanssi vuonna 2023. Vuodelle 2024 sekä tupakka- että terveysturvallisuuden muutosten myötä tulevat uudet tehtävät kasvattavat edelleen resurssitarvetta. Tavoitteisiin pyritään aktiivisesti pääsemään myös kehittämällä toimintaa: mm. priorisoinnin tueksi on valmistunut kohdekohtainen riskinarviointimalli, sähköistä asiointia edistetään ja etätarkastusmalli on vakiintunut tupakkavalvontaan.

Henkilöresurssien vajeet on tuotu esille toimialan talousarviota valmisteltaessa. Lisäksi valvontasuunnitelmassa on esitetty tehtävien priorisointia ja muita työn sujuvoittamiseksi tehtyjä toimenpiteitä.

Laboratoriopalveluiden tuottaja kilpailutettiin vuonna 2023. Kilpailutuksen tuloksena ympäristöpalvelut solmi Metropolilab Oy:n kanssa laboratoriopalveluista kaksivuotisen sopimuksen, jossa on kahden vuoden optiokausi.

Valvontasuunnitelmassa on otettu huomioon valtakunnallisen ohjeistuksen mukaisesti valvontamaksut, valvontahenkilöstön koulutus, viestintä ja häiriötilanteisiin varautuminen. Varautumisen osalta on huomioitu tarve valmiussuunnitelman jatkuvaan päivittämiseen.

Elintarvikevalvontasuunnitelma

Elintarvikevalvonnassa tavoitteena on, että riskiperusteisen valvontasuunnitelman tarkastusmäärästä toteutuu vähintään 3100 suunnitelmallista tarkastusta. Suunnitelmallisiin tarkastuksiin luetaan myös epäkohtien korjaamiseksi tehtävät uusintatarkastukset, joiden osuuden ar-

vioidaan olevan enintään 15 %. Osa suunnitelmallisista tarkastuksista tehdään etä- ja asiakirjatarkastuksina siten, että tarkastukseen ei sisälly tarkastuskäyntiä kohteessa. Etätarkastuksina toteutetaan erityisesti verkkokauppojen ja virtuaalitoimijoiden tarkastuksia.

Elintarvikeneuvonnan kehittäminen edelleen on yksi vuoden 2024 painopisteistä. Elintarviketurvallisuusyksikköön perustettiin vuonna 2022 elintarvikeneuvonta-tiimi, joka vastaa muun muassa keskitetystä elintarvikeneuvonnasta, asiakasyhteydenottojen ja valvontapyyntöjen kirjaamisesta, huoneistoja koskevien rekisteröinti-ilmoitusten käsittelystä sekä aloitustarkastuksista. Yhteistyötä kaupungin yritysneuvonnan, kasvatuksen ja koulutuksen toimialan sekä rakennusvalvonnan kanssa jatketaan. Muita painopisteitä ovat Oiva-tarkastuksissa havaittujen epäkohtien korjaamisen varmistaminen, yhteistyön kehittäminen eri viranomaisten kanssa erityisesti elintarviketieteen selvittämisessä sekä VATI-järjestelmän sähköisten ilmoituslomakkeiden käyttöasteen nostaminen.

Ympäristöpalvelut järjestää elintarvikealan ketjutoimijoiden kanssa säännöllisiä tapaamisia, joissa käydään läpi valvontatuloksia ja lain-säädäntömuutosten vaikutuksia. Lisäksi elintarviketurvallisuusyksikkö kouluttaa elintarvikealan toimijoita esimerkiksi tapahtumien infotilaisuuksissa ja NewCon järjestämissä uusien yrittäjien tilaisuuksissa. Toimijoiden käyttöön on ilmaisia omavalvontasuunnitelmien malleja ja ohjeita, jotka ovat saatavissa kaupungin internet-sivuilta.

Pääkaupunkiseudun yhteisiä projekteja ovat tarjolla olevan veden hygieeninen laatu tarjoilupaikoissa sekä kastikkeiden hygieeninen laatu tarjoilupaikoissa. Helsingin omassa näytteenottoprojektissa selvitetään näytteenoton avulla mansikan maantieteellistä alkuperää ja jäljitettävyyttä. Lisäksi jatketaan sisämarkkinoilta tuotavan lihan näytteenottoa ja tutkimusta salmonellan varalta ja osallistutaan Ruokaviraston histamiiniprojektiin.

Terveystieteiden valvontasuunnitelma

Terveystieteiden valvonnassa tavoitteena on, että riskiperusteisen valvontasuunnitelman tarkastusmäärästä toteutuu vähintään 500 suunnitelmallista tarkastusta. Suunnitelmallisiin tarkastuksiin luetaan myös epäkohtien korjaamiseksi tehtävät uusintatarkastukset. Terveystieteiden valvonnassa toiminta on suunnattu painopistealueisiin: talousveden ja uimavesien laadun valvontaan, lasten ja nuorten käyttämien toimintojen, kuten mm. päiväkotien, koulujen ja oppilaitoksien sekä vanhusten tehostetun palveluasumisen yksiköiden terveydellisten olosuhteiden valvontaan, terveystieteiden lain 13 §:n mukaisten ilmoitus-

ten käsittelyyn, sekä asuntoja koskevien toimenpidepyyntöjen hoitamiseen.

Ohjelmakaudella otetaan huomioon ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman ja valtakunnallisen terveydensuojelun valvontaohjelman teemat: yhtenäinen valvonta ja yhteistyö sekä omavalvonnan tukeminen ja elinympäristöterveyden edistäminen.

Yhtenäisen valvonnan teemaa edistetään käymällä vuoropuhelua valvonnan toimintatavoista valvontayksiköiden kanssa. Toiminnanharjoittajia ohjataan toteuttamaan omavalvontaa antamalla neuvontaa tarkastuskäynneillä ja muissa sopivissa yhteyksissä, kuten järjestämällä info-ilaisuuksia sidosryhmille. Kouluille ja oppilaitoksille valmistuu vuoden 2024 alussa omavalvontamallipohja, jonka laadinnassa on huomioitu käyttäjien toiveita. Ohjelmakaudella lisätään yhteistyötä kunnan eri toimintojen, kuten ympäristönsuojelun rakennusvalvonnan ja kaavoituksen kanssa. Yhteistyötä edistetään myös osallistumalla moniammatilliseen kaupungin sisäilmatyöryhmään ja sen alaisuudessa toimiviin toimialakohtaisiin sisäilmatyöryhmiin. Valvonnan asiakaslähtöisyyttä ja neuvontaa edistetään keräämällä ja analysoimalla asiakastytyväisyytuloksia.

Yleisten uimarantojen vedenlaatua valvotaan asetusten mukaisesti ja uimarantaveden valvontatutkimustuloksista ja erityistilanteista tiedotetaan yleisöä. Huonoon uimaveden laatuluokitukseen liittyviä selvityksiä jatketaan aktiivisesti. Vuosille 2024–2025 on suunniteltu osallistumista partnerina Kaupunkivesien ympäristöhaitat kuriin -hankkeeseen, jonka toteutuminen riippuu hankkeelle haetun rahoituksen järjestymisestä.

Vuonna 2024 aloitetaan yleisten saunojen valvontaprojekti yhteistyössä Tampereen ympäristöterveydenhuollon kanssa. Lisäksi vuonna 2023 aloitettu projekti tilojen lämpötilojen lainsäädännön mukaisuudesta sosiaalihuollon kohteissa jatkuu vuodelle 2024. Projektin tarkoituksena on saada tietoa sekä energiakriisin että kesäaikaisten hellejaksojen mahdollisista vaikutuksista tilojen sisälämpötiloihin. Hellejaksojen pidentyessä varaudutaan ohjelmakaudella ohjeistamaan ja tiedottamaan kaupunkilaisia toimenpiteistä, joilla terveyshaittaa voi pyrkiä vähentämään.

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelma

Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvontasuunnitelmassa on kuvattu eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan kohteet, tehtävät ja niihin liittyvät velvoitteet. Eläinten hyvinvointilaki tulee voimaan vuoden 2024 alusta. Vuoden 2024 painopisteinä ovat eläinten hyvinvointilain toimeenpanon toteuttaminen ja kaupungin ympäristövalvonnan käytössä olevan

Trimble Locus- valvontatietojärjestelmän laajentaminen eläinsuojelu- ja eläintautivalvonnan käyttöön. Asetus koirien tunnistusmerkinnästä ja rekisteröinnistä astui voimaan vuoden 2023 alusta, mikä voi lisätä neuvonta- ja valvontatarvetta. Yhteistyö poliisin eläinrikosryhmän kanssa jatkuu ja yhteistyötä muiden kuntien valvontaeläinlääkäreiden kanssa tiivistetään ja kehitetään edelleen erityisesti pitkäaikaisten ja laajojen eläinsuojelutapausten käsittelyssä.

Eläintautivalvonnassa lintuinfluenssaa on todettu Helsingissä luonnonlinnuissa vuosina 2021–2022, mikä on aiheuttanut varautumistoimenpiteitä näytteenotosta puhdistustoimenpiteisiin ja altistuneiden kartoitukseen. Valvontaeläinlääkärit ovat ohjeistaneet myös Korkeasaarta ja Yliopistollista eläinsairaalaan varautumisessa ja olleet tiiviissä yhteistyössä pelastuslaitoksen, aluehallintoviraston ja Ruokaviraston kanssa. Lintuinfluenssan vastustamiseen liittyvien toimenpiteiden odotetaan jatkuvan vuonna 2024.

Tupakka- ja lääkelain mukainen valvontasuunnitelma

Ohjelmakaudella otetaan huomioon ympäristöterveydenhuollon yhteisen valtakunnallisen valvontaohjelman ja valtakunnallisen tupakkalain valvontaohjelman teemat: omavalvonnan tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa, laittoman kaupan ehkäisy ja viranomaisten välinen yhteistyö sekä tuotevalvonta ja markkinoinnin valvonta. Yhteistarkastuksia voidaan tehdä esimerkiksi elintarvikevalvonnan, alkoholi-valvonnan, työsuojeluvalvonnan, tullin tai poliisin kanssa.

Tupakkalakiin on vuoden 2023 lopulla esitetty muutosta, jossa lakiin lisättäisiin viivytyksettä savuttoman nikotiinituotteen määritelmä. Se kattaisi nikotiinipussit ja niitä läheisesti muistuttavat tuotteet. Savuttomista nikotiinituotteista ehdotetaan säädettäväksi pitkälti vastaavalla tavalla kuin tupakkalaissa säädetään tupakkatuotteista ja nikotiininesteistä.

Tupakkavalvonnassa keskitytään tupakkatuotteiden ja nikotiininestien sekä nikotiinivalmisteiden myyntipaikkojen tarkastuksiin ja myyntilupahakemusten käsittelyyn. Tarkastuksilla kiinnitetään erityistä huomiota omavalvonnan tukemiseen ja savukkeiden sekä kääretupakkatuotteiden vähittäismyyntipakkausten merkintöihin. Ravintoloiden tupakointitilojen tarkastuksilla keskitytään erityisesti omavalvonnan tukemiseen. Vuonna 2024 Helsinki suunnittelee tekevänsä projektinomaisesti tupakkalain mukaista suunnitelmallista valvontaa oppilaitoksiin.

Sovelletut säännökset

Elintarvikelaki (297/2021) 39 §
Eläinlääkintähuoltolaki (765/2009) 8 §

Terveysturvallisuuslaki (763/1994, muut. 942/2016) 4 a §
Tupakkalaki (549/2016) 83 §
Helsingin kaupungin hallintosäntö 16 luku 2 §

Toimivalta

Hallintosäännön 16 luvun 2 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan ellei toimivallasta ole muutoin säädetty tai määrätty, kaupunkiympäristölautakunnan ympäristö- ja lupajaosto huolehtii kunnan ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelman laatimisesta sekä sen toteutumisen arvioinnista.

Esittelijä

ympäristöjohtaja
Esa Nikunen

Lisätiedot

Riikka Åberg, yksikön päällikkö, puhelin: 310 32010
riikka.ahberg(a)hel.fi
Heidi Öjst, yksikön päällikkö, puhelin: 09 310 50220
heidi.ojst(a)hel.fi

Liitteet

1 Ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelma 2020-2024, päivitys 2024

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Otteet

Ote

Etelä-Suomen aluehallinto-
virasto

Otteen liitteet

Esitysteksti
Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano
Liite 1

Tiedoksi

Elintarviketurvallisuusyksikkö
Ympäristöterveysyksikkö